

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 ze zm.) oraz art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 917) w związku z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480) Rada Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 dla Powiatu Nowodworskiego stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z chwilą jej podjęcia.

Załącznik do uchwały nr
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 2025 r.

**POWIATOWY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2025-2030**

SPIS TREŚCI

1.	Dokumenty regulujące zadania w obszarze zdrowia psychicznego w Polsce	4
2.	Zdrowie psychiczne	6
2.1	Wprowadzenie do problematyki.....	6
2.2	Uzasadnienie wprowadzenia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz odbiorcy Programu	11
2.3	Kluczowe problemy związane z opieką psychiatryczną	11
2.3.1.	Stereotypy, uprzedzenia i niedostateczna świadomość społeczna	11
2.3.2.	Ograniczony dostęp do świadczeń psychiatrycznych	11
2.3.3.	Brak spójności i koordynacji opieki psychiatrycznej	12
2.3.4.	Spółeczna marginalizacja osób z problemami psychicznymi	12
3.	Diagnoza obszaru objętego programem	13
3.1	Charakterystyka powiatu nowodworskiego	13
3.2	Ludność w powiecie nowodworskim	13
3.3	Diagnoza organizacji wsparcia zdrowia psychicznego w powiecie nowodworskim	15
3.3.1.	Poradnie	17
3.3.2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim	18
3.3.3.	Dom Samopomocy w Wiercinach	21
3.3.4.	Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie	23
3.3.5.	Zakłady aktywności zawodowej, urzędy pracy	25
3.3.6.	Ośrodki szkolno – wychowawcze, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe	29
3.3.7.	Ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych	43
3.3.8.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim	52
3.3.9.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku	54
3.3.10.	Zespoły interdyscyplinarne	56
3.3.11.	Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	56
3.3.12.	Policja	56
3.3.13.	Organizacje pozarządowe i inne instytucje wsparcia	58
3.4	Analiza najczęściej występujących zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców powiatu nowodworskiego w latach 2023–2024	63
3.5	Raport o stanie zdrowia psychicznego uczniów w placówkach oświatowych na terenie powiatu nowodworskiego	68

3.6	Statystyka samobójstw i prób samobójczych w powiecie nowodworskim w latach 2022–2025 (I kwartał)	71
3.7	Analiza SWOT	75
4.	Cele programu wraz z harmonogramem zadań	78
4.1	Cel szczegółowy 1)	79
4.2	Cel szczegółowy 2)	80
4.3	Cel szczegółowy 3)	82
4.4	Cel szczegółowy 4)	86
4.5	Cel szczegółowy 5)	88
5.	Podmioty uczestniczące w realizacji programu	90
6.	Podsumowanie	92
	Spis rysunków	93
	Spis tabel	93

1. Dokumenty regulujące zadania w obszarze zdrowia psychicznego w Polsce

Ochrona zdrowia psychicznego w Polsce jest regulowane przez szereg aktów prawnych, w tym zarówno ustaw, jak i rozporządzeń, które określają prawa pacjentów, zasady opieki psychiatrycznej oraz obowiązki instytucji ochrony zdrowia. Do dokumentów o zasięgu ogólnopolskim regulujących działania w obszarze zdrowia mieszkańców, w tym zdrowia psychicznego można zaliczyć następujące:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483).
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. z 2024, poz.107 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz.U. z 2024, poz. 917).
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych z środków publicznych (tj. Dz.U. z 2024, poz.146 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2024, poz.1670 ze zm.).
6. Ustawa o z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1491 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2025, poz. 881).
8. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1283 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1673).
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2023, poz. 2151 ze zm.).
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023, poz.1939).
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2025, poz. 913 ze zm.).
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480).

14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 642).

2. Zdrowie psychiczne

2.1. Wprowadzenie do problematyki

Zdrowie psychiczne stanowi integralny element zdrowia człowieka, rozumianego zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) jako „pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny, a nie tylko brak choroby lub niepełnosprawności”¹. W tym ujęciu zdrowie psychiczne nie ogranicza się wyłącznie do braku zaburzeń psychicznych, ale obejmuje zdolność jednostki do realizacji własnych możliwości, radzenia sobie z codziennym stresem, pracy w sposób produktywny oraz uczestnictwa w życiu społecznym. Dobrostan psychiczny to stan wewnętrznej równowagi, który przejawia się w poczuciu sensu życia, satysfakcji z relacji interpersonalnych, zdolności do samoregulacji emocjonalnej i adekwatnego reagowania na wyzwania dnia codziennego. Jego osiągnięcie i utrzymanie jest warunkiem pełnego funkcjonowania jednostki w społeczeństwie.

Zapewnienie dostępu do skutecznej opieki zdrowotnej i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi jest jednym z podstawowych obowiązków państwa wynikających z konstytucyjnego prawa każdego obywatela do ochrony zdrowia². W świetle ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, państwo zobowiązane jest do przeciwdziałania zaburzeniom psychicznym, zapewnienia osobom chorym psychicznie odpowiednich warunków leczenia, życia i rozwoju, a także ochrony ich praw i godności³.

Wzrost liczby diagnozowanych zaburzeń psychicznych, także wśród dzieci i młodzieży, wymaga szczególnej uwagi oraz działań systemowych, które zwiększą dostępność i jakość świadczonej pomocy. Program ochrony zdrowia psychicznego ma na celu zidentyfikowanie lokalnych potrzeb, ocenę istniejących zasobów oraz wyznaczenie kierunków działań w zakresie profilaktyki, interwencji i rehabilitacji psychiatrycznej na terenie powiatu.

Zdrowie psychiczne jest nieodłącznym i jednym z najważniejszych elementów zdrowia w pojęciu ogólnym, stanowi fundament dobrego samopoczucia jednostki oraz prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa jako całości. Współczesne rozumienie zdrowia psychicznego wykracza poza brak zaburzeń czy chorób psychicznych, obejmując szeroko pojętą zdolność do radzenia sobie ze stresem, efektywnej pracy oraz wkładu w życie społeczności. Zdrowie

¹ WHO, *Constitution of the World Health Organization*, 1946.

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483), art.68.

³ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 917).

psychiczne to stan dobrostanu, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, radzi sobie z normalnymi stresami życia, pracuje produktywnie i efektywnie oraz jest w stanie wносить wkład w życie swojej społeczności. Zdrowie psychiczne obejmuje zarówno aspekty emocjonalne, jak i poznawcze, wpływając na nasze myśli, uczucia i zachowania. Dobra kondycja psychiczna pozwala na budowanie zdrowych relacji, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji oraz czerpanie satysfakcji z życia. W dobie szybko postępujących zmian społecznych, technologicznych i gospodarczych, troska o zdrowie psychiczne staje się jednym z kluczowych wyzwań dla systemu opieki zdrowotnej i instytucji publicznych.

Zaburzenia psychiczne to nie tylko schizofrenia, depresja czy choroba afektywna dwubiegunowa. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Zaburzeń Psychiczych obejmuje także otępienia, zaburzenia lękowe, zaburzenia odżywiania czy osobowości, niepełnosprawność intelektualną, zespół stresu pourazowego, a także zaburzenia pojawiające się w związku z chorobami somatycznymi, jak np. COVID-19.

Zaburzenia psychiczne od dawna są powodem stygmatyzacji i dyskryminacji, a osoby z zaburzeniami traktowane są jako zagrożenie dla społeczeństwa, czego skutkiem może być wykluczenie społeczne i zagrożenie ubóstwem. Osoby chorujące w szczególny sposób potrzebują wsparcia, akceptacji i poczucia, że są częścią szerszej społeczności.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917), ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ww. ustawy, ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Podmiotami biorącymi udział w powyższych działaniach są ministrowie właściwi do spraw: zdrowia, rodziny, zabezpieczenia społecznego, oświaty i wychowania, wewnętrznych, Minister Sprawiedliwości, Minister Obrony Narodowej, samorządy województw, powiatów i gmin oraz Narodowy Fundusz Zdrowia.

Powiaty jako jednostki administracyjne, odgrywają kluczową rolę w organizacji i realizacji programów ochrony zdrowia psychicznego na poziomie lokalnym. Do najważniejszych celów i zadań powiatu w tym zakresie należą:

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnego do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: 1a upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.

Zadania:

- 1) opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju Centrum Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie;
- 2) utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 5 Programu.

Cel szczegółowy: 1d upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Zadania:

- 1) aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej;
- 2) wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Cel szczegółowy: 1e aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania:

- 1) zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi;

- 3) zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy.

Cel szczegółowy: 1f skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

Zadania:

- 1) powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu; skład zespołu ustala się w sposób zapewniający właściwą reprezentację samorządu powiatu lub gminy, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych; zarząd powiatu zapewni działaniom zespołu niezbędną pomoc administracyjną;
- 2) opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń;
- 3) realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego;
- 4) przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).

Jednostki samorządu terytorialnego:

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: 1g udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom/opiekunom prawnym i nauczycielom.

Zadania:

- 1) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom/opiekunom prawnym oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli;
- 2) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

W obliczu rosnących wyzwań związanych z problemami psychicznymi, skuteczna ochrona zdrowia psychicznego wymaga zaangażowania i współpracy wielu podmiotów. Zadania powiatów w tym zakresie mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia mieszkańcom dostępu do niezbędnych usług oraz poprawy jakości życia w społeczności lokalnej.

Na poziomie lokalnym powinna nastąpić praktyczna integracja sektorów: ochrony zdrowia, pomocy społecznej i zatrudnienia. Niezbędne są działania informacyjno-edukacyjne oraz promujące zdrowie psychiczne oparte na aktywności środowiska medycznego, administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz środków masowego przekazu.

Rysunek nr 1.

Źródło: Opracowanie własne.

2.2. Uzasadnienie wprowadzenia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz odbiorcy Programu

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego ma stanowić fundament skoordynowanych i efektywnych działań w ramach potencjałów gmin i powiatu. Dzięki holistycznemu podejściu w obszarze zdrowia psychicznego, istnieje szansa na osiągnięcie powszechnego dostępu do usług, w tym do usług związanych z psychoprofilaktyką. Mieszkańcy powiatu nowodworskiego będą wyposażeni w informację oraz wsparcie w zakresie poruszania się po dość skomplikowanych systemach: opieki zdrowotnej, pomocy społecznej oraz oświaty. Na poziomie krajowym integracja wspomnianych systemów jest niezwykle trudna, jednak na poziomie lokalnym istnieje możliwość wypracowania takich mechanizmów, aby odbiorcy programu – mieszkańcy, mieli możliwość skorzystania z wszystkich dostępnych form wsparcia. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego daje możliwości, nie zamyka sztywno obszaru działania na poziomie powiatu czy gminy. Należy pamiętać, iż wydolny system ochrony zdrowia psychicznego to taki, który opiera się nie tylko na zmianach formalnych czy instytucjonalnych, ale również na zmianie aksjologiczno-kulturowej (wartości i postawy).

2.3. Kluczowe problemy związane z opieką psychiatryczną

2.3.1. Stereotypy, uprzedzenia i niedostateczna świadomość społeczna

Poziom wiedzy społeczeństwa na temat zdrowia psychicznego nadal pozostaje niski. Obszar ten jest silnie obciążony uprzedzeniami, negatywnymi emocjami i stereotypami. Brakuje edukacji, która przygotowywałaby ludzi do skutecznego radzenia sobie z kryzysami psychicznymi. Działania profilaktyczne i informacyjne mają charakter sporadyczny i niewystarczający. Zarówno osoby zmagające się z problemami psychicznymi, jak i instytucje oferujące pomoc, często doświadczają stygmatyzacji, dyskryminacji oraz marginalizacji – zarówno na poziomie jednostkowym, jak i systemowym.

2.3.2. Ograniczony dostęp do świadczeń psychiatrycznych

Od dłuższego czasu notuje się rosnącą liczbę pacjentów wymagających pomocy psychiatrycznej. Niestety, system opieki psychiatrycznej nie nadąża za tym wzrostem – brakuje zasobów, a ich rozmieszczenie jest nierównomierne. Dominuje model oparty na dużych, często odległych szpitalach psychiatrycznych, przy jednoczesnym niedoborze opieki środowiskowej.

W efekcie pacjenci nie mają zapewnionego łatwego i równego dostępu do leczenia o odpowiedniej jakości. Często pomoc jest udzielana w warunkach naruszających godność chorych i prawa człowieka, co również negatywnie wpływa na personel medyczny, prowadząc do wypalenia zawodowego. Finansowanie systemu jest nie tylko niewystarczające i nieproporcjonalne względem innych dziedzin medycyny, ale również nieefektywne – nagradza bierne i krótkowzroczne decyzje administracyjne, ignorując realne potrzeby i standardy opieki. Odpowiedzialność za funkcjonowanie systemu pozostaje rozproszona i niejasna.

2.3.3. Brak spójności i koordynacji opieki psychiatrycznej

System opieki psychiatrycznej cierpi na brak efektywnej koordynacji między różnymi formami leczenia, wsparcia społecznego oraz integracji społeczno-zawodowej. Poszczególne działania są regulowane przez odmienne przepisy, zarządzane przez różne resorty i instytucje, które często nie współpracują ze sobą, a nawet nie wymieniają informacji.

2.3.4. Społeczna marginalizacja osób z problemami psychicznymi

Aktualna pozycja zdrowia psychicznego w systemie ochrony zdrowia narusza konstytucyjne zasady równego traktowania. Utrzymywane są nierówności w dostępie do pomocy, a osoby chorujące psychicznie są dyskryminowane zarówno w porównaniu z innymi pacjentami, jak i z osobami zdrowymi. System nie przeciwdziała stygmatyzacji, nie promuje solidarności społecznej i nie zapewnia państwowej odpowiedzialności za politykę zdrowotną w zakresie zdrowia psychicznego. Wiele potrzeb zdrowotnych pozostaje niezaspokojonych – a część z nich nawet niezidentyfikowanych⁴.

⁴ Raport. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2020, Rekomendacje. Warszawa 2015, <https://zdrowie.pomorskie.eu>

3. Diagnoza obszaru objętego programem

3.1. Charakterystyka powiatu nowodworskiego

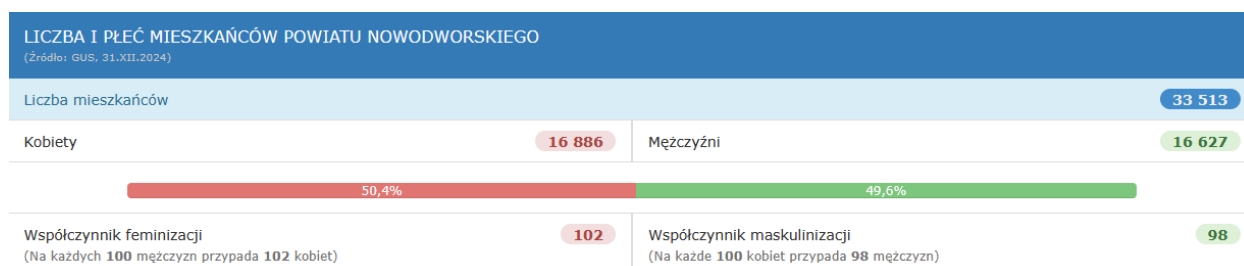
Powiat nowodworski zlokalizowany jest w północno-wschodniej części województwa pomorskiego i zajmuje powierzchnię 671,53 km² i jest najmniejszym powiatem w województwie pomorskim. W skład powiatu wchodzi:

- miasta: Krynica Morska, Nowy Dwór Gdański,
- gmina miejska: Krynica Morska,
- gmina miejsko-wiejska: Nowy Dwór Gdański,
- gminy wiejskie: Ostaszewo, Stegna, Sztutowo.

3.2. Ludność w powiecie nowodworskim

Odbiorcami Programu są – zgodnie z zasadą powszechności wszyscy mieszkańcy terenu powiatu nowodworskiego. Traktując zdrowie psychiczne nie jako „brak choroby” a dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka, przyjmujemy, że każdy mieszkaniec naszego powiatu ma prawo do usług w w/w zakresie oraz do rzetelnej i trafnej informacji w myśl zasady „jednego okienka”. Gęstość zaludnienia w przeliczeniu na 1 km² wynosi 50 osób.

Tabela 1. Liczba ludności w powiecie nowodworskim.

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_nowodworski_pomorskie

Tabela 2. Liczba ludności w powiecie nowodworskim w latach 2021-2024.

Powiat nowodworski	Rok			
	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców w poszczególnych latach	35 215	33 815	33 626	33 513

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_nowodworski_pomorskie

Tabela 3. Szczegółowa struktura demograficzna powiatu nowodworskiego w roku 2023.

Liczba ludności wg płci		Przyrost naturalny		Liczba ludności wg ekonomicznych grup wiekowych		
mężczyźni	kobiety	urodzenia żywe	zgony	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
16 696	16 930	212	367	18,1%	59,3%	22,6%

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_nowodworski_pomorskie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku powiat nowodworski zamieszkuje 33 513 mieszkańców, z czego 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni. Liczba ludności w odniesieniu do trzech ubiegłych lat jest malejąca. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 6,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,6 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu nowodworskiego w 2050 roku wynosi 29 994, z czego 14 759 to kobiety, a 15 235 mężczyźni.

Mieszkańcy powiatu nowodworskiego zawarli w 2023 roku 133 małżeństwa, co odpowiada 3,9 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa pomorskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,0 rozwód przypadający na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla kraju. 32,4% mieszkańców powiatu nowodworskiego jest stanu wolnego, 51,0% żyje w małżeństwie, 7,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,6% to wdowy/wdowcy.

Powiat nowodworski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -155. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,59 na 1000 mieszkańców powiatu nowodworskiego. W 2023 roku urodziło się 212 dzieci, w tym 52,4% dziewczynek i 47,6% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 400 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,58 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2023 roku 38,7% zgonów w powiecie nowodworskim spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 30,0% zgonów były nowotwory, a 6,8% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności powiatu nowodworskiego przypada 10,88 zgonów.

W 2023 roku zarejestrowano 315 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 365 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu

nowodworskiego -50. W tym samym roku 15 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 5 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 10. 59,3% mieszkańców powiatu nowodworskiego jest w wieku produkcyjnym, 18,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym⁵.

3.3. Diagnoza organizacji wsparcia zdrowia psychicznego w powiecie nowodworskim

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, realizatorami Programu są:

- 1) minister właściwy do spraw zdrowia;
- 2) minister właściwy do spraw rodziny;
- 3) minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 4) minister właściwy do spraw oświaty i wychowania;
- 5) minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 6) minister sprawiedliwości;
- 7) minister obrony narodowej;
- 8) samorządy województw, powiatów i gmin;
- 9) Narodowy Fundusz Zdrowia.

W realizacji zadań wynikających z Programu mogą uczestniczyć również inne podmioty, w szczególności organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu.

Zadania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego na szczeblu lokalnym realizują instytucje zajmujące się diagnozowaniem, leczeniem i wsparciem osób ze szczególnymi potrzebami. Poza szpitalami psychiatrycznymi oraz oddziałami psychiatrycznymi w szpitalach ogólnych, opiekę psychiatryczną, psychologiczną i pedagogiczną sprawują na terenie powiatu:

- 1) poradnie i centra zdrowia psychicznego;
- 2) poradnie psychologiczno-pedagogiczne;
- 3) środowiskowe domy samopomocy;
- 4) domy pomocy społecznej;
- 5) zakłady aktywności zawodowej, urzędy pracy;

⁵ https://www.polskawliczbach.pl/powiat_nowodworski_pomorskie [dostęp: 15.05.2025]

- 6) warsztaty terapii zajęciowej;
- 7) ośrodki szkolno-wychowawcze, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe;
- 8) ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych;
- 9) powiatowe centra pomocy rodzinie;
- 10) gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 11) zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 12) policja, organizacje pozarządowe i inne jednostki.

Instytucje te działają na różnych poziomach opieki zdrowotnej i społecznej współpracując ze sobą, aby zapewnić pacjentom jak najlepsze warunki leczenia i wsparcia w powrocie do zdrowia oraz funkcjonowania w społeczeństwie.

Zasoby instytucjonalne w zakresie zdrowia psychicznego na terenie powiatu stanowią rozbudowaną sieć wsparcia skierowaną do dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób w kryzysie. Obejmują one zarówno placówki medyczne, jak i ośrodki pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe. Współpraca między podmiotami ma na celu zapewnienie kompleksowej i ciągłej opieki osobom zmagającym się z problemami psychicznymi. Istotną rolę pełnią również programy lokalne i inicjatywy środowiskowe, które wspierają wczesne wykrywanie kryzysów oraz zapobieganie ich pogłębianiu.

Na szczególną uwagę zasługuje **Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży**, który zapewnia specjalistyczne wsparcie psychologiczne oraz psychoterapeutyczne. Uzupełnieniem tej oferty są usługi **Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej**, oferującej diagnozę i terapię dzieci z trudnościami rozwojowymi, emocjonalnymi i edukacyjnymi. W obszarze zdrowia dorosłych działają m.in. **Poradnia Zdrowia Psychicznego, Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia** oraz **Specjalistyczna Praktyka Położniczo-Ginekologiczna**, gdzie realizowane są także usługi wsparcia psychicznego dla kobiet, szczególnie w okresie okołoporodowym.

Ważną rolę pełnią również jednostki gminne – **M-GOPS i GOPS-y** w Stegnie, Sztutowie i Ostaszewie – które organizują pomoc rodzinom w trudnej sytuacji życiowej. Dodatkowe wsparcie zapewniają **Centrum Usług Społecznych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** oraz **Ośrodek Interwencji Kryzysowej**, reagujące na sytuacje nagłe i kryzysowe.

System wsparcia instytucjonalnego uzupełniają placówki opiekuńcze i terapeutyczne, takie jak: **Dom Pomocy Społecznej „MORS”, Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej** (w tym prowadzony przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie), które wspierają osoby z niepełnosprawnościami oraz w kryzysie psychicznym.

Znaczącą rolę odgrywają także organizacje pozarządowe – **Fundacja WRÓĆ** oraz **Powerful Foundation**, które angażują się w działania edukacyjne, terapeutyczne i interwencyjne, wzmacniając system lokalnej pomocy psychologicznej.

3.3.1. Poradnie

W odpowiedzi na rosnące potrzeby społeczeństwa w zakresie opieki psychicznej, kluczową rolę zaczynają odgrywać ośrodki referencyjności zdrowia psychicznego. Są to specjalistyczne jednostki, których zadaniem jest nie tylko leczenie zaburzeń psychicznych, ale także koordynacja działań diagnostycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych na różnych poziomach opieki zdrowotnej. Stanowią one ogniwo łączące podstawową opiekę zdrowotną z wysokospecjalistyczną pomocą psychiatryczną, zapewniając kompleksowe podejście do pacjenta oraz wspierając rozwój nowoczesnych standardów leczenia.

Na terenie powiatu nowodworskiego działa opieka w ramach I poziomu referencyjnego, która jest oparta przede wszystkim na realizacji świadczeń w środowisku. Świadczenia realizowane są przez zespół specjalistów: psychologa, psychoterapeutę oraz terapeutę środowiskowego i są przeznaczone dla dzieci i młodzieży do 21. roku życia kształcącej się w szkołach ponadpodstawowych do ich ukończenia⁶.

Mieszkańcy powiatu nowodworskiego na swoim terenie mogą korzystać z Poradni Zdrowia Psychicznego dla dorosłych oraz Poradni Psychologiczno-Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży – Ośrodek I Stopnia Referencyjności. W poradni działa:

- 1) Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych, w której świadczona jest opieka ambulatoryjna dla pacjentów powyżej 18 roku życia, zatrudnieni są lekarze psychiatry oraz psycholodzy i psychoterapeuci.
- 2) Ośrodek I Stopnia Referencyjności dla Dzieci i Młodzieży Poradnia Psychologiczna dla dzieci, w którym świadczona jest opieka dla najmłodszych pacjentów od opieki środowiskowo-rodzinnej, przez opiekę psychologiczną po psychoterapię indywidualną jak i rodzinną. Zatrudnia się w poradni terapeutów środowiskowo-rodzinnych, psychologów oraz psychoterapeutów.

W roku 2024 w ww. poradni dzieci i młodzież do 18 r.ż. była na 2120 wizytach, w 2023 roku na 1551, a w roku 2022 na 1146.

⁶ <https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/informacje-o-swiadczeniach/ochrony-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-młodzieży>, [dostęp: 05.06.2025]

Poradnia pozostaje we współpracy i kontakcie z instytucjami takimi jak Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, jak również z pedagogami oraz nauczycielami z okolicznych szkół i przedszkoli.

3.3.2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim

Celem działalności Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Gdańskim jest zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzin/opiekunom prawnym oraz nauczycielom przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli poprzez:

- 1) rozpoznawanie potrzeb zgłaszanych dzieci i uczniów w kryzysie psychicznym,
- 2) diagnozę trudności zgłaszanych osób, w tym trudności emocjonalno-społecznych dzieci i młodzieży,
- 3) terapię psychologiczną dzieci i młodzieży (dla osób w kryzysie psychicznym, z trudnościami emocjonalnymi, z trudnościami w zachowaniu, niską samooceną, niskimi kompetencjami społecznymi i poznawczymi, nie radzących sobie z sytuacjami trudnymi).
- 4) interwencje kryzysowe,
- 5) porady i konsultacje dla rodziców/opiekunów prawnych dzieci z objawami kryzysu psychicznego,
- 6) porady i konsultacje dla nauczycieli na temat pracy z dzieckiem z objawami kryzysu psychicznego,
- 7) ocenę sytuacji dziecka w kryzysie na terenie placówek oświatowych,
- 8) ukierunkowanie i wytyczanie kierunków pomocowych, kolejnych kroków diagnostycznych i terapeutycznych,
- 9) udzielanie porad zawodowych dla uczniów w kryzysie,
- 10) dzielenie się literaturą fachową z rodzicami/opiekunami prawnymi i nauczycielami,
- 11) ścisłą współpracę Poradni z podmiotami działającymi na rzecz pomocy dzieciom i ich rodzinom,
- 12) zakładanie Niebieskiej Karty w sytuacjach tego wymagających.

Ponadto, specjaliści Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Gdańskim udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem

ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom/opiekunom prawnym oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty poprzez:

- 1) prowadzenie działań profilaktycznych dla uczniów z zakresu:
 - zdrowia psychicznego (zagadnienia depresji dzieci i młodzieży),
 - umiejętności radzenia sobie ze stresem i w sytuacjach trudnych,
 - profilaktyki uzależnień,
 - przeciwdziałania przemocy seksualnej,
- 2) prowadzenie działań profilaktycznych dla rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli:
 - prelekcje dotyczące rozwoju poznawczego i emocjonalnego dzieci oraz ich potrzeb na różnych etapach rozwojowych,
 - prelekcje na temat wpływu postaw rodzicielskich na zachowania i kształtowanie się sfery emocjonalnej dzieci,
 - doskonalenie umiejętności wychowawczych dla rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli,
- 3) interwencje kryzysowe na terenie placówek,
- 4) porady i konsultacje dla nauczycieli i rodziców/opiekunów prawnych.

Tabela 4. Działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Gdańskim w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.

Działanie	2022/2023	2023/2024
Liczba badań diagnostycznych, w tym badań psychologicznych	1 797 (492)	2 266 (495)
Liczba wydanych opinii, w tym objęcie dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce	618 (256)	616 (480)
Liczba osób, które skorzystało z działalności doradczo – wspierającej	2 093	2 835
Liczba porad i konsultacji dla rodziców	1 526	2 337

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Powiatu Nowodworskiego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.

Tabela 5. Liczba wydanych przez Zespół Orzekający opinii WWR i orzeczeń w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.

Rodzaj orzeczenia	2022/2023	2023/2024
Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	111	145
Orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego	13	25
Opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	26	23

Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	2	1
RAZEM	152	194

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Powiatu Nowodworskiego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.

w tym:

Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń ze wskazaniem rodzaju orzeczenia w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.

Rodzaj orzeczenia	2022/2023	2023/2024
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	28	30
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym	14	17
Niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym	7	1
Słabe słyszenie	3	2
Słabe widzenie	7	6
Niepełnosprawność ruchowa (Afazja ruchowa)	12	7
Niepełnosprawność ruchowa	3	3
Niepełnosprawność sprzężona	21	21
Autyzm (+Asperger)	47	48
Nauczanie indywidualne	13	24
Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	26	23
Zagrożenie niedostosowaniem społecznym	12	10
Niedostosowanie społeczne	0	1
Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	2	1
RAZEM	195	194

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Powiatu Nowodworskiego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.

3.3.3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Wiercinach

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wiercinach swoją działalność rozpoczął 1 stycznia 2024 roku. Ośrodek jest miejscem, gdzie przez całe swoje życie osoby potrzebujące będą mogły otrzymywać należyłą opiekę, przechodzić rehabilitację i inne formy terapii, jednocześnie nie będąc wykluczonymi ze społeczeństwa.

Skierowany jest do osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób przewlekłe psychicznie chorych – typ A, osób z niepełnosprawnością intelektualną – typ B oraz osób wykazujących inne

przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – typ C, osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i spektrum autyzmu – typ D.

Głównym celem działania Środowiskowego Domu Samopomocy w Wiercinach jest osiągnięcie możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania jego uczestników w ich środowisku, zarówno w zakresie czynności dnia codziennego, jak i w życiu społecznym.

Celami szczegółowymi jest kształtowanie: umiejętności z zakresu samoobsługi, umiejętności społecznych, umiejętności spędzania czasu wolnego, rozwijanie samodzielności i zaradności uczestników. Rozbudzanie ich pasji i talentów, poprawa i utrzymanie stanu psychofizycznego.

Praca z uczestnikami realizowana jest głównie w oparciu o zajęcia tematyczne. Prowadzone jest poradnictwo psychologiczne oraz konsultacje lekarskie. Organizowane są spotkania okolicznościowe, a także współpraca z bliskimi Uczestników oraz innymi osobami lub podmiotami działającymi w obszarze możliwego udzielania Im pomocy. Pozwala to na osiągnięcie jak największej efektywności podejmowanych działań.

Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku, w godzinach 8.00 – 16.00. Uczestnicy mają zapewniony transport do i z Ośrodka⁷.

Zasady kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy w Wiercinach:

- 1) Pobyt w Domu odbywa się na wniosek i za zgodą osoby kierowanej lub jej opiekuna prawnego.
- 2) Wniosek o skierowanie składa się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie, dołączając zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach Domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada.
- 3) Skierowanie do Domu następuje w drodze decyzji administracyjnej, wydanej przez Burmistrza.
- 4) Wniosek o skierowanie składa się do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie.

⁷ <https://www.fundacjawroc.pl/sds-w-wiercinach/>, [dostęp: 01.04.2025]

- 5) W przypadku osób, które po raz pierwszy występują o skierowanie do Domu decyzja wydawana jest na czas określony, nie dłuższy niż 3 miesiące, konieczny do dokonania oceny możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji.
- 6) Po dokonaniu oceny oraz przygotowaniu indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego osobę kieruje się do Domu na czas określony, uzgodniony z Kierownikiem Domu, niezbędny do realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego.
- 7) Okres, na jaki osoba została skierowana do Domu, może być przedłużony, w szczególności w sytuacji braku postępów w realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego, okresowego braku możliwości skierowania osoby do innego ośrodka wsparcia, domu pomocy społecznej lub warsztatu terapii zajęciowej albo braku możliwości zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.
- 8) Termin przyjęcia do Domu ustala Kierownik Domu w porozumieniu z osobą kierowaną lub jej opiekunem.
- 9) Decyzję na pobyt w Domu uchyla z urzędu bądź na wniosek Kierownika Domu lub uczestnika, właściwy organ administracji publicznej, jeżeli:
 - ustały okoliczności uzasadniające korzystanie ze świadczeń Domu,
 - uczestnik bądź jego opiekun prawny rezygnują z pobytu,
 - stan zdrowia uczestnika wymaga innego rodzaju opieki zdrowotnej lub społecznej, a opieka ta została mu zapewniona,
 - uczestnik rażąco narusza ustalony porządek i zasady obowiązujące w Domu.

Liczba miejsc statutowych: 30.

Łączna liczba osób skierowanych do ŚDS na podstawie decyzji:

- wg stanu na dzień 1 stycznia 2024 roku (pierwsze decyzje kierujące wydawane były od 26.01.2024) to: 0,
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku to: 30,
- wg stanu na dzień 31 maja 2025 roku to: 40.

Tabela 7. Podział Uczestników ze względu na rodzaj zaburzenia psychicznego (stan na 31 grudnia 2024 r.)

Lp.	Rodzaj Zaburzenia/Niepelnosprawności	liczba osób
1.	choroba psychiczna	2
2.	niepełnosprawność intelektualna w tym:	
	- głęboki stopień	3
	- znaczny stopień	4
	- umiarkowany stopień	1
	- lekki stopień inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne	0
3.	inne zaburzenia czynności psychicznych	19
4.	osoby ze spektrum autyzmu	1

Źródło: Środowiskowy Dom Samopomocy w Wiercinach.

Tabela 8. Podział Uczestników ze względu na rodzaj zaburzenia psychicznego (stan na 31 maja 2025 r.)

Lp.	Rodzaj Zaburzenia/Niepelnosprawności	liczba osób
1.	choroba psychiczna	3
2.	niepełnosprawność intelektualna w tym:	
	- głęboki stopień	4
	- znaczny stopień	4
	- umiarkowany stopień	1
	- lekki stopień inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne	0
3.	inne zaburzenia czynności psychicznych	27
4.	osoby ze spektrum autyzmu	1

Źródło: Środowiskowy Dom Samopomocy w Wiercinach.

3.3.4. Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie

Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie świadczy całodobową opiekę i wsparcie dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych, wymagających pomocy w funkcjonowaniu w wymiarze całodobowym. Dom może przyjąć 130 osób, z czego 70 osób w podeszłym wieku i 60 przewlekle somatycznie chorych. W Domu przebywają mieszkańcy powiatu nowodworskiego, a także osoby spoza powiatu, które otrzymały decyzję gminy pochodzenia o skierowaniu, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Tabela 9. Liczba mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.

Stan na dzień	Ogólna liczba mieszkańców	Kobiety	Mężczyźni
31.12.2023 r.	116	48	68
31.12.2024 r.	125	47	78

Źródło: Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.

Tabela 10. Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie z niepełnosprawnością.

	Rok 2023	Rok 2024
Liczba osób niepełnosprawnych, w tym:	76	88
- mężczyźni	44	55
- kobiet	32	33
ze znacznym stopniem niepełnosprawności, w tym:	62	74
- mężczyźni	35	45
- kobiet	27	29
z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w tym:	14	14
- mężczyźni	9	10
- kobiet	5	4
z lekkim stopniem niepełnosprawności	0	0

Źródło: Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.

Tabela 11. Liczba osób ubezwłasnowolnionych Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.

	Rok 2023	Rok 2024
Liczba osób ubezwłasnowolnionych częściowo, w tym:	2	3
- mężczyźni	2	3
- kobiet	0	0
Liczba osób ubezwłasnowolnionych całkowicie, w tym:	15	12
- mężczyźni	7	6
- kobiet	8	6

Źródło: Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.

Tabela 12. Liczba osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie bez swojej zgody (na mocy postanowienia sądu).

	Rok 2023	Rok 2024
Liczba osób, w tym:	24	22
- mężczyzn	10	10
- kobiet	14	12

Źródło: Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.

Tabela 13. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie (korzystających z porad specjalisty psychiatry).

	Rok 2023	Rok 2024
Liczba osób, w tym:	69	80
- mężczyzn	41	47
- kobiet	28	33

Źródło: Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.

Bezpośrednim wspieraniem mieszkańców zajmują się funkcjonujące w placówce dwa Zespoły Terapeutyczno-Opiekuńcze, których zadaniem jest praca na rzecz mieszkańców z ich aktywnym udziałem, za pomocą narzędzi pracy socjalnej i pedagogicznej.

3.3.5. Zakłady aktywności zawodowej, urzędy pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością działa w następujący sposób:

- 1) organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) organizacja staży zawodowych u pracodawców, skierowanych do osób z niepełnosprawnościami,
- 3) przeprowadzenie kampanii informacyjnej wśród lokalnych pracodawców promującej zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami,

- 4) wsparcie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi w podejmowaniu zatrudnienia, w tym w ramach organizacji prac interwencyjnych.

Biorąc pod uwagę specyfikę działalności urzędów pracy, pomimo posiadania szerokiej bazy danych osobowych na temat każdej osoby rejestrującej się, urząd pracy nie jest uprawniony do zbierania i przetwarzania danych wrażliwych o osobach bezrobotnych, dlatego nie jest znana liczba osób z tego typu schorzeniami. W związku z powyższym, fakt posiadania danych wrażliwych w zasobach tut. urzędu pracy jest wynikiem tylko i wyłącznie sytuacji, gdzie osoba bezrobotna z własnej inicjatywy wyrazi zgodę na dołączenie do akt osobowych m.in. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności czy innego dokumentu potwierdzającego posiadanie zaburzeń psychicznych.

Spośród wszystkich osób pozostających w rejestrach urzędu, odsetek osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi jest bardzo znikomy.

Stopa bezrobocia w powiecie nowodworskim na dzień 31.07.2024 r. wynosiła 8,4, a liczba osób bezrobotnych – 812.

Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Przyjaciół Niepełnosprawnych "Dar" w Jantarze

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Przyjaciół Niepełnosprawnych "Dar" w Jantarze świadczy wsparcie dla 25 osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu nowodworskiego. Uczestnicy warsztatu mają orzeczoną umiarkowaną lub znaczny stopień niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Zadaniem warsztatów jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, czyli nauka osób niepełnosprawnych zaradności życiowej, kształtowanie podstawowych umiejętności potrzebnych w życiu codziennym jak i przygotowywanie osób niepełnosprawnych do podjęcia przyszłej pracy zawodowej. Terapia w warsztacie realizowana jest w pięciu pracowniach: życia codziennego, stolarni, plastycznej, rękodzieła i ogrodniczej. Uczestnicy objęci są wsparciem psychologa (wsparcie indywidualne i grupowe).

Dane:

- 25 osób niepełnosprawnych z wpisem do terapii zajęciowej,
- 10 kobiet/ 15 mężczyzn,
- 16 osób ma znaczny stopień niepełnosprawności/ 10 umiarkowany stopień,

- 10 osób posiada wpis dotyczący zaburzeń psychicznych/ 15 posiada wpis dotyczący upośledzenia umysłowego (niepełnosprawności intelektualnej),
- 25 osób objętych jest wsparciem psychologa (1/4 etatu) - wsparcie indywidualne i grupowe 10 godz. tygodniowo.

Tabela 14. Osoby z niepełnosprawnością Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Przyjaciół Niepełnosprawnych "Dar" w Jantarze w roku 2023 i 2024.

Rok 2023							
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób ogółem	Płeć		Przedział wiekowy			
		K	M	poniżej 18 r. ż.	19-40 r. ż.	41-60 r. ż.	powyżej 60 r. ż.
umiarkowany	11	3	8	0	2	7	2
znaczny	14	7	7	0	4	8	2
Rok 2024							
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób ogółem	Płeć		Przedział wiekowy			
		K	M	poniżej 18 r. ż.	19-40 r. ż.	41-60 r. ż.	powyżej 60 r. ż.
umiarkowany	9	2	7	0	1	6	2
znaczny	16	8	8	0	5	9	2

Źródło: Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Przyjaciół Niepełnosprawnych "Dar" w Jantarze.

Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie

Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie swoim podopiecznym przekazują różnego rodzaju wsparcie:

- 1) Rehabilitacja zawodowa i społeczna w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia- zastosowanie metod i technik terapii zajęciowej.
- 2) Wsparcie terapeutyczne- zajęcia dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników (arteterapia, kulturoterapia, terapia ruchem).
- 3) Wsparcie edukacyjne- zajęcia, które pomagają uczestnikom zdobyć umiejętności przydatne w życiu codziennym (nauka czytania, pisanie, liczenia).
- 4) Wsparcie socjalne- udzielanie pomocy w uzyskiwaniu dostępu do różnych form wsparcia (zasiłki, renty, orzeczenia), wsparcie w nauce umiejętności codziennych czynności życiowych (gotowanie, pranie, sprzątanie).

Liczba przekazywanego wsparcia zależna jest od:

- 1) potrzeb uczestnika (każdy uczestnik ma różne potrzeby, są one zależne od rodzaju niepełnosprawności),
- 2) liczby uczestników (wsparciem objętych jest 20 osób niepełnosprawnych),
- 3) liczby godzin wsparcia- uczestnicy mogą korzystać ze wsparcia 7 godzin dziennie 5 razy w tygodniu (poniedziałek-piątek).

Tabela 15. Osoby z niepełnosprawnością Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzēcinie w roku 2023 i 2024.

Rok 2023							
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób ogółem	Płeć		Przedział wiekowy			
		K	M	poniżej 18 r. ż.	19-40 r. ż.	41-60 r. ż.	powyżej 60 r. ż.
umiarkowany	4	3	1	0	3	1	0
znaczny	16	5	11	0	11	5	0
Rok 2024							
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób ogółem	Płeć		Przedział wiekowy			
		K	M	poniżej 18 r. ż.	19-40 r. ż.	41-60 r. ż.	powyżej 60 r. ż.
umiarkowany	6	5	1	0	5	1	0
znaczny	14	5	9	0	10	4	0

Źródło: Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzēcinie.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Dworze Gdańskim przy Stowarzyszeniu "Sprawni Inaczej"

Tabela 16. Osoby z niepełnosprawnością Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Dworze Gdańskim przy Stowarzyszeniu "Sprawni Inaczej" w roku 2023 i 2024.

Rok 2023							
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób ogółem	Płeć		Przedział wiekowy			
		K	M	poniżej 18 r. ż.	19-40 r. ż.	41-60 r. ż.	powyżej 60 r. ż.
umiarkowany	11	6	5	0	6	5	0
znaczny	10	5	5	0	1	7	2
Rok 2024							
Stopień niepełnosprawności	Liczba osób ogółem	Płeć		Przedział wiekowy			
		K	M	poniżej 18 r. ż.	19-40 r. ż.	41-60 r. ż.	powyżej 60 r. ż.
umiarkowany	11	6	5	0	6	5	0
znaczny	10	5	5	0	1	7	2

Źródło: Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Dworze Gdańskim przy Stowarzyszeniu "Sprawni Inaczej".

3.3.6. Ośrodki szkolno – wychowawcze, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe

Na terenie powiatu nowodworskiego działają szkoły podstawowe, przedszkola (w tym oddziały przedszkolne), szkoły ponadpodstawowe, ośrodek szkolno-wychowawczy oraz ośrodek rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczy.

Powiat Nowodworski jest organem prowadzącym dla:

- 1) Liceum Ogólnokształcącego im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim,
- 2) Zespołu Szkół w Nowym Dworze Gdańskim,
- 3) Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim.

Gmina Nowy Dwór Gdański jest organem prowadzącym dla:

- 1) Szkoły Podstawowej nr 1 im. Janusza Korczaka w Nowym Dworze Gdańskim,
- 2) Szkoły Podstawowej nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim,
- 3) Szkoły Podstawowej w Lubieszewie,
- 4) Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kmiecinie,
- 5) Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Marzęcinie,
- 6) Miejskiego Przedszkola nr 4 w Nowym Dworze Gdańskim.

Gmina Stegna jest organem prowadzącym dla:

- 1) Zespołu Szkół w Stegnie,
- 2) Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Drewnicy,
- 3) Szkoły Podstawowej im. Osadników Żuławskich w Tujsku,
- 4) Szkoły Podstawowej im. Na Bursztynowym Szlaku w Mikoszewie,
- 5) Szkoły Podstawowej im. Morskiego Oddziału Straży Granicznej w Jantarze,
- 6) Żłobka „Miś Uszatek”.

Gmina Sztutowo jest organem prowadzącym dla:

- 1) Szkoły Podstawowej im. Pamięci Ofiar Stutthofu w Sztutowie,
- 2) Przedszkola w Sztutowie.

Gmina Ostaszewo jest organem prowadzącym dla:

- 1) Zespołu Szkół w Ostaszewie.

Miasto Krynica Morska jest organem prowadzącym dla:

- 1) Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Krynicy Morskiej.

Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim jest placówką oświatową dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim w wieku od 3 do 24 lat. Głównym celem placówki jest zapewnienie jak najlepszych warunków do wszechstronnego rozwoju uczniów, na miarę ich potrzeb i możliwości. Dzieci i młodzież uczą się, wychowują, rozwijają swoje zainteresowania, zdobywają zawód. Głównym celem Ośrodka jest wychowanie ucznia:

- 1) samodzielnego, aktywnego, potrafiącego dokonać wyboru właściwych wartości moralnych,
- 2) dojrzałego do odpowiedzialnego pełnienia ról społecznych,
- 3) samodzielnie funkcjonującego w środowisku i aktywnie uczestniczącym w życiu społecznym.

W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim wchodzi:

- 1) przedszkole specjalne,
- 2) szkoła podstawowa specjalna,
- 3) branżowa szkoła specjalna I stopnia, której ukończenie daje kwalifikacje do wykonywania zawodu: pracownik pomocniczy obsługi hotelowej oraz pracownik pomocniczy gastronomii,
- 4) specjalna szkoła przysposabiająca do pracy,
- 5) internat pełni funkcję opiekuńczą i wychowawczą. Tutaj młodzież spędza czas po zajęciach w szkole, realizuje i pogłębia zainteresowania, uczy się samodzielności, zaradności, utrzymania porządku i uczestniczenia w życiu społecznym.

Tabela 17. Dane statystyczne dotyczące ilości uczniów w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim oraz ich stopnia niepełnosprawności.

Jednostka	Stopień niepełnosprawności intelektualnej			autyzm	niepełnosprawność sprzężona
	<i>lekki</i>	<i>umiarkowany i znaczny</i>	<i>głęboki</i>		
Przedszkole	0	0	0	10	2
Szkoła podstawowa	39	20	2	4	35

Branżowa Szkoła I stopnia	23	0	0	4	8
Szkoła Przysposabiająca do pracy	0	6	0	0	5
RAZEM	62	26	2	18	50

Źródło: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim oferuje:

- 1) terapię pedagogiczną z wykorzystaniem metody M. Montessori, EEG Biofeedback, A. Tomatisa,
- 2) zajęcia terapeutyczne w pracowni polisensorycznej,
- 3) zajęcia terapeutyczne metodą ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne,
- 4) terapię metodą Dobrego Startu,
- 5) arteterapię,
- 6) zajęcia logopedyczne,
- 7) zajęcia w kołach zainteresowań: wokarno-tanecznym, plastycznym, informatycznym, sportowym, ceramicznym, fotograficznym, ekologiczno–przyrodniczym,
- 8) przygotowanie do udziału w zawodach Olimpiad Specjalnych,
- 9) zajęcia w zakresie rehabilitacji zawodowej,
- 10) zajęcia w zakresie doradztwa zawodowego.

W placówce można skorzystać z:

- 1) Centrum Informacji Multimedialnej,
- 2) Ośrodka Wsparcia i Testów,
- 3) pracowni informatycznej ze stałym dostępem do Internetu,
- 4) pracowni logopedycznej,
- 5) pracowni polisensorycznej,
- 6) sali rehabilitacji ruchowej,
- 7) siłowni,
- 8) boiska sportowego typu „Orlik”.

W ośrodku działa punkt konsultacyjno-doradczy, który jest przeznaczony dla wychowanków SOSW oraz dzieci, młodzieży i osób dorosłych z autyzmem i pokrewnymi dysfunkcjami rozwojowymi, a także ich rodzin.

Szkoła oferuje również konsultacje ze specjalistami: pedagogami oraz psychologiem.

Zespół Szkół w Nowym Dworze Gdańskim

Szkoła prowadzi zajęcia rewalidacyjne z uczniami z orzeczeniami, a także działa w zakresie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego poprzez:

- 1) diagnoza środowiska ucznia poprzez rozmowy z uczniem, rodzicem,
- 2) warsztaty na temat podniesienia poczucia własnej wartości, poznania swoich mocnych i słabych stron, pomocy w wyborze drogi życiowej,
- 3) warsztaty organizowane przy współpracy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- 4) warsztaty dostarczające uczniom wiedzy z zakresu cyberprzemocy, profilaktyki uzależnień, ochrony zdrowia psychicznego,
- 5) warsztaty w ramach Ogólnopolskiego Dnia Walki z Depresją,
- 6) warsztaty na temat radzenia sobie z agresją, stresem, przemocą w rodzinie i używaniem środków uzależniających,
- 7) spotkania z rodzicami mające na celu zwiększenie świadomości o zagrożeniach związanych z zaburzeniami emocjonalnymi, przekazanie informacji, gdzie można szukać wsparcia i pomocy.

Liceum Ogólnokształcącego im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim

Szkoła prowadzi zajęcia rewalidacyjne z uczniami z orzeczeniami, a także działa w zakresie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego poprzez:

- 1) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych,
- 2) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzinom uczniów,
- 3) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej nauczycielom,
- 4) dostosowywanie wymagań edukacyjnych do potrzeb ucznia,
- 5) wsparcie specjalisty (pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa) dla każdego ucznia, jeśli wyrazi taką wolę znajdującego się w kryzysie.

Do szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu nowodworskiego została wysłana ankieta, w której pytano o:

- 1) liczbę zaświadczeń lekarskich z tytułu zaburzeń psychiatrycznych,
- 2) liczbę orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych ze względu na niepełnosprawność dziecka lub ucznia,

- 3) liczbę orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego ze względu na zaburzenia zachowania i emocji, zaburzenia depresyjne i lękowe, nasilenie objawów kryzysu psychicznego, lęki społeczne, wycofanie społeczne, zaburzenia adaptacji i zespołu lękowo-depresyjnego, mutyzm wybiórczy, epizod depresyjny, trudności z kontrolą impulsów, w funkcjonowaniu społecznym, ograniczenie jedzenia, rozregulowanie rytmów okołodobowych, depresyjne zaburzenia zachowania i emocji,
- 4) liczbę uczniów uczęszczającą na terapię psychologiczną poza szkołą,
- 5) liczbę uczniów hospitalizowaną psychiatrycznie,
- 6) liczbę opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju,
- 7) liczbę uczniów objęta krótko i długoterminową opieką specjalistów szkolnych,
- 8) interwencje/wezwania karetki pogotowia/policji do szkoły do ucznia zgłaszającego zły stan zdrowia psychicznego,
- 9) interwencje/wezwania karetki pogotowia/policji do szkoły do ucznia z innego powodu,
- 10) liczbę uczniów samookalających się,
- 11) liczbę uczniów mających epizod z samookaleczeniem się,
- 12) liczbę uczniów po sytuacjach traumatycznych.

Zestawienie w tym zakresie przedstawia Tabela 18.

Tabela 18. Zestawienie dot. zdrowia psychicznego uczniów placówek oświatowych w powiecie nowodworskim.

L.p.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE	Rok szkolny 2023/2024						Pierwszy semestr roku szkolnego 2024/2025					
		Klasy I-III	Klasy IV-VIII	Liceum Ogólnokształcące	Technikum	Szkoła Branżowa I stopnia	Szkoła Przypasabiająca do Pracy	Klasy I-III	Klasy IV-VIII	Liceum Ogólnokształcące	Technikum	Szkoła Branżowa I stopnia	Szkoła Przypasabiająca do Pracy
1.	Liczba zaświadczeń lekarskich z tytułu zaburzeń psychiatrycznych.	0	8	20	0	0	0	0	10	15	0	0	0
2.	Liczba orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych ze względu na:	A - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - niesłyszące											
		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
		B - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - słabosłyszące											
		2	3	1	1	0	1	2	3	0	0	0	1
		C - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - niewidzące											
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		D - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - słabowidzące											
		4	10	0	0	0	1	3	6	1	0	1	1
		E - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - niepełnosprawne ruchowo, w tym z afazją											
		8	9	3	0	1	1	9	12	3	0	0	1
		F - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim											
		24	36	0	0	5	1	19	29	0	0	16	1
		G - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - niepełnosprawne intelektualnie w stopniu umiarkowanym											
		6	14	0	0	0	7	6	4	0	0	0	14

		H - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - niepełnosprawne intelektualnie w stopniu znacznym											
		1	3	0	0	0	2	1	3	0	0	0	2
		I - niepełnosprawność dziecka lub ucznia - z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera											
		25	14	4	1	4	2	19	20	3	1	4	3
		J - niepełnosprawność dziecka lub ucznia -z niepełnosprawnością sprzężoną											
		7	15	2	0	0	4	10	18	2	0	1	5
		K - niedostosowanie społeczne											
		0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
		L -zagrożenie niedostosowaniem społecznym											
		6	15	2	1	0	0	6	6	2	1	1	0
3.	Liczba orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego ze względu na:	A - zaburzenia zachowania i emocji											
		0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
		B -zaburzenia depresyjne i lękowe, nasilenie objawów kryzysu psychicznego											
		0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
		C - lęki społeczne, wycofanie społeczne											
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		D - zaburzenia adaptacji i zespołu lękowo-depresyjnego											
		0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
		E - mutyzm wybiórczy											
		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		F -epizod depresyjny, trudności z kontrolą impulsów, w funkcjonowaniu społecznym. ograniczenie jedzenia, rozregulowanie rytmów okołodobowych											
		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

		G - depresyjne zaburzenia zachowania i emocji											
		0	1	0	0	0	0	2	2	3	0	0	0
4.	Liczba uczniów uczęszczająca na terapię psychologiczną poza szkołą.	7	39	20	12	3	0	7	25	19	5	6	0
5.	Liczba uczniów hospitalizowana psychiatrycznie.	0	5	0	2	1	0	1	0	1	1	1	0
6.	Opinia o wczesnym wspomaganiu rozwoju.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Liczba uczniów objęta długoterminową (3 i powyżej 3 spotkań) opieką specjalistów szkolnych.	101	178	15	12	14	3	99	101	32	5	9	1
8.	Liczba uczniów objęta krótkoterminową (do 2 spotkań) opieką specjalistów szkolnych.	111	215	20	7	12	4	108	130	27	3	5	2
9.	Interwencje/wezwania karetki pogotowia/policji do szkoły do ucznia zgłaszającego zły stan zdrowia psychicznego	0	6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
10.	Interwencje/wezwania karetki pogotowia/policji do szkoły do ucznia z innego powodu.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
11.	Liczba uczniów samookalających się.	0	10	1	1	2	0	0	7	1	1	1	0
12.	Liczba uczniów mających epizod z samookaleczaniem się.	1	12	1	1	3	1	1	10	2	2	3	0
13.	Liczba uczniów po sytuacjach traumatycznych.	16	39	1	6	10	2	12	36	6	2	5	2

3.3.7. Ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim

Ośrodek realizuje zadania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej tj. zapewnia usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi, corocznie objętych wsparciem są osoby z gminy Nowy Dwór Gdański. W 2024 r. zrealizowano 103 godz. dla średnio 5 osób miesięcznie. Ponadto od lutego 2024 r. na terenie Gminy funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 30 osób z terenu gminy, prowadzony jest przez Fundację WRÓĆ.

- Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki oraz wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.
- Cel szczegółowy: 1d upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
- Zadanie: wspieranie jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów pomocy społecznej w zakresie poszerzania, zróżnicowania oraz unowocześniania pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej, z uwzględnieniem polityki rodzinnej i senioralnej.

Tutejszy Ośrodek realizuje również inne zapisy ustawy o pomocy społecznej, tj. kieruje osoby z zaburzeniami psychicznymi do odpowiednich domów pomocy społecznej, poza powiatem nowodworskim.

W Ośrodku zatrudniony jest psycholog, który bezpłatnie obejmuje wsparciem osoby z terenu gminy, które wymagają konsultacji psychologicznej. Realizowany jest również program Opieka Wytnieniowa, którego głównym celem jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi od ukończenia 2. roku życia do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub osobami niepełnosprawnymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z nimi, a także poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nad osobą z niepełnosprawnością dysponować będą czasem, który mogą przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw

zyciowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy członkowie rodzin lub opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. Z programu w 2024 r. skorzystało 14 osób łącznie na 2 640 godzin. Są to świadczenia bezpłatne dla beneficjentów. W roku 2025 nadal są realizowane usługi specjalistyczne, funkcjonuje środowiskowy dom samopomocy oraz opieka wytchnieniowa.

Tabela 19. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim.

2023 rok	214
2024 rok	219

Źródło: dane statystyczne Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim:

Tabela 20. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób w 2023 roku	Liczba osób w 2024 roku
1	Zasiłek pielęgnacyjny	182	179
2	Świadczenie pielęgnacyjne/ Specjalny zasiłek opiekuńczy	35	59
3	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	20	21
4	Praca socjalna	39	33
5	Zasiłek stały	15	20
6	Zasiłek celowy z Programu dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”	10	11
7	Usługi opiekuńcze	9	8
8	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	3
9	Zasiłek okresowy	2	2
10	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	2	2
11	Opieka wytchnieniowa	1	1
	Razem	316	339

Źródło: Dane statystyczne Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030. W ramach prowadzonej działalności jako jednostka organizacyjna samorządu terytorialnego realizuje szereg zadań w celu zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb. Jednym z nich jest informowanie o możliwości uzyskania pomocy oraz udzielanie niezbędnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i świadczeń związanych z niepełnosprawnością.

Ponadto szeroko rozumiana praca socjalna, mająca na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej osób/rodzin (w tym działania mające na celu poprawę jakości życia społeczności lokalnej).

Kierowanie osób i rodzin do Punktu Konsultacyjnego celem uzyskania wsparcia psychologicznego oraz pomocy terapeutycznej (spotkania z psychologiem i instruktorem terapii uzależnień i współuzależnień) w ramach współpracy GOPS z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym w Sztutowie. Kierowanie do ośrodków wsparcia działających na terenie powiatu i województwa.

Kolejnym z zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie jest rozpowszechnianie informacji dot. dostępnych programów i form pomocy skierowanej do osób uzależnionych, osób w kryzysie psychicznym oraz osób z niepełnosprawnością. Współpraca z instytucjami realizującymi zadania w zakresie realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na terenie gminy, powiatu i województwa (m.in. Sąd Rejonowy w Malborku, podmioty lecznicze, szkoły).

Tabela 21. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztutowie.

2023 rok	64
2024 rok	64

Źródło: dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztutowie.

Tabela 22. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób w 2023 r.	Liczba osób w 2024 r.
1	Zasiłek pielęgnacyjny	35	34
2	Świadczenie pielęgnacyjne	4	4
	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0
3	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1	1
4	Praca socjalna	10	8
5	Zasiłek stały	8	8
6	Zasiłek celowy z Programu dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”	2	5
7	Usługi opiekuńcze	0	0
8	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0
9	Zasiłek okresowy	1	2
10	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	0	0
11	Opieka wytechnieniowa	3	2
	Razem	64	64

Źródło: dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztutowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie realizuje zadania z ustawy o pomocy społecznej poprzez pomoc osobom i rodzinom oraz doprowadzenie do ich życiowego usamodzielnienia. Pomoc świadczona jest również dla osób z upośledzeniem umysłowym i schorzeniami psychicznymi. W ramach oferty ośrodka pomocy społecznej skierowanej do osób z zaburzeniami psychicznymi zalicza się pomoc materialną i niematerialną, co przedstawiają poniższe tabelki.

Tabela 23. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostaszewie.

2023 rok	55
2024 rok	51

Źródło: Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostaszewie.

Tabela 24. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób w 2023 roku	Liczba osób w 2024 roku
1	Zasiłek pielęgnacyjny	40	33
2	Świadczenie pielęgnacyjne/ Specjalny zasiłek opiekuńczy	8	7
3	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	7	7
4	Praca socjalna	31	34
5	Zasiłek stały	6	7
6	Zasiłek celowy z Programu dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”	10	10
7	Usługi opiekuńcze	0	1
8	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4	4
9	Zasiłek okresowy	1	1
10	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	2	2
11	Opieka wytchnieniowa	1	1
	Razem	110	107

Źródło: Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostaszewie.

Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej

Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej realizuje zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej, która ma na celu wspieranie osób i rodzin w staraniach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Głównymi celami pomocy społecznej są:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, wsparcie w celu życiowego usamodzielniania i zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej - dla osób nieposiadających dochodu lub o niskich dochodach w wieku poprodukcyjnym i osobom z niepełnosprawnością,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom w kryzysie, w tym dotkniętych problemem przemocy domowej,
- integracja ze środowiskiem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb.

W zadania te wpisują się działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego i są one podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

Działania te są realizowane bezpośrednio przez Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej w następującym zakresie:

- Pracownicy socjalni są osobami pierwszego kontaktu, do których zgłaszane są problemy dotyczące zdrowia psychicznego. Ich rola polega na kierowaniu do odpowiednich specjalistów typu: psycholog, terapeuta, terapeuta uzależnień, grup wsparcia. Na terenie Gminy Miasta Krynica Morska jest do dyspozycji mieszkańców pomoc psychologa, terapeuty. Specjaliści są zatrudnieni z ramienia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Ponadto zadaniem CUS wpisującym się w działania na rzecz wsparcia zdrowia psychicznego są wszelkie działania na rzecz wspierania rodziny, pomocy w jej utrzymaniu się oraz w zakresie działań opartych o rodzinę, monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; pomoc w uzyskiwaniu świadczeń oraz innych form pomocy; konsultacje i podejmowana współpraca z przedstawicielami innych instytucji pomocowych (Policja, służba zdrowia, GKRPa) na rzecz ofiar przemocy w rodzinie.
- Osobną grupę działań stanowi wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, realizowane przez asystenta rodziny.

- Kolejną grupą wymagającą wsparcia, która jest objęta pomocą tutejszego ośrodka, są osoby chore, samotne i niepełnosprawne. Grupa ta wymaga szczególnego zabezpieczenia i pomocy w temacie ochrony zdrowia psychicznego, dlatego tutejszy MOPS oferuje długoterminową pomoc w formie usług opiekuńczych, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej i opieki wytechnieniowej.

Reasumując, CUS w Krynicy Morskiej realizuje działania na rzecz wsparcia i ochrony zdrowia psychicznego udostępniając mieszkańcom Gminy Miasta Krynica Morska następujące formy wsparcia:

- pracę socjalną;
- pracę z asystentem rodziny;
- pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, opiekę wytechnieniową oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- Punkt Poradnictwa Specjalistycznego, w którym prowadzone są konsultacje i wsparcie psychologa, terapeuty (traumatologa), terapeuty w zakresie uzależnienia i współuzależnienia, mediacji oraz konsultacji psychiatrycznych;
- nieodpłatną pomoc prawną (w tym dla rodzin osób chorych psychicznie) we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Nowym Dworze Gdańskim – prowadzona w Punkcie Poradnictwa Specjalistycznego;
- mobilny punkt poradnictwa specjalistycznego – pomoc psychologa, terapeuty, psychiatry dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w sytuacji kryzysu, świadczone w miejscu zamieszkania klienta;
- współpracę z innymi instytucjami pomocowymi: NZOZ w Krynicy Morskiej, Sąd Rodzinny w Malborku (wnioski o ubezwłasnowolnienie i kierowanie do domu pomocy społecznej bez zgody uczestnika); Szpital Psychiatryczny w Starogardzie Gdańskim, Szpital Psychiatryczny we Fromborku, Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie; Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim; Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim i inne;
- inne działania o charakterze ogólnej promocji ochrony zdrowia psychicznego (typu akcje tematyczne, kampanie itp.)

W 2024 r. przeprowadzono 94 godz. terapii indywidualnych (20 osób objętych wsparciem), 340 godz. usług psychologicznych (51 osób oraz 4 rodziny) w tym 22 godz. warsztatów dla dzieci i dorosłych z obszaru pomocy psychologicznej.

Zrealizowano 414 godz. dyżurów specjalistów w ramach punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin (37 osób).

Biegli w przedmiocie uzależnienia przebadali 11 osób, prowadzono 12 procedur zobowiązania do leczenia odwykowego w przedmiocie uzależnienia.

*(To dane twarde pozyskane z GKRPA: * liczba wszystkich osób korzystających z pomocy psychologicznej nie jest sumą ww., gdyż jedna osoba mogła korzystać z różnych form. Dane osobowe osób objętych wsparciem nie są dostępne, jedynie zestawienia statystyczne.)*

Dane miękkie: z obecnego CUS /w 2024 r. MOPS/: z powodu alkoholizmu przyznano pomoc 16 osobom lub/i ich rodzinom (większości są to gospodarstwa domowe jednoosobowe). Opiekunki środowiskowe zgłaszały potrzebę wsparcia w zakresie zaburzeń zdrowia psychicznego wobec około 10 osób /osoby starsze, samotne, w izolacji. Z powodu bezpośredniego zamiaru odebrania sobie życia wzywano ZRM 1 raz (osoba dorosła).

Tabela 25. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej.

2023 rok	22
2024 rok	24

Źródło: Dane statystyczne Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej.

Tabela 26. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób w 2023 roku	Liczba osób w 2024 roku
1	Zasiłek pielęgnacyjny	15	18
2	Świadczenie pielęgnacyjne/ Specjalny zasiłek opiekuńczy	8	8
3	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	0	1
4	Praca socjalna	31	48
5	Zasiłek stały	8	11
6	Zasiłek celowy z Programu dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”	4	7
7	Usługi opiekuńcze	2	2
8	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0

9	Zasiłek okresowy	4	0
10	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	1	1
11	Opieka wychowawcza	3	3
	Razem	76	99

Źródło: Dane statystyczne Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie

- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie, mając na uwadze profilaktykę zdrowia psychicznego mieszkańców, zawarł umowę z psychologiem w celu objęcia osób potrzebujących indywidualnymi konsultacjami. Porady psychologiczne udzielane są zarówno stacjonarnie, jak i za pomocą środków porozumiewania na odległość/online.
- Pracownicy ośrodka współpracują z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej w celu ustalenia planu pomocy.
- Pracownicy socjalni wspierają podopiecznych oraz udzielają im pomocy w wypełnianiu dokumentacji do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, z którym GOPS współpracuje.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie, działając na korzyść zdrowia psychicznego mieszkańców, podejmuje współpracę ze szpitalami psychiatrycznymi.
- W celu dbałości o stan emocjonalny małoletnich podopiecznych pracownicy GOPS na bieżąco konsultują sytuację rodziny z psychologiem i pedagogiem szkolnym oraz współpracują z Poradnią Psychologiczno–Pedagogiczną w Nowym Dworze Gdańskim.
- Ośrodek, mając na uwadze poprawę funkcjonowania w społeczeństwie osób z zaburzeniami, wspiera ich w aktywizacji zawodowej poprzez wyszukiwanie dostosowanych ofert pracy do możliwości beneficjenta.
- Pracownicy GOPS w celu dbałości o zdrowie psychiczne podopiecznych współpracują z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadząc profilaktykę oraz szereg działań dotyczących pogłębiania świadomości konsekwencji uzależnień.
- Pracownicy socjalni ośrodka udzielają mieszkańcom wsparcia, motywacji do działania i budowania poprawnych relacji w społeczeństwie na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela 27. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie.

2023 rok	111
2024 rok	106

Źródło: Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie.

Tabela 28. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób w 2023 roku	Liczba osób w 2024 roku
1	Zasiłek pielęgnacyjny	73	62
2	Świadczenie pielęgnacyjne/ Specjalny zasiłek opiekuńczy	20	20
3	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	6	4
4	Praca socjalna	56	62
5	Zasiłek stały	26	26
6	Zasiłek celowy z Programu dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”	4	5
7	Usługi opiekuńcze	1	1
8	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0
9	Zasiłek okresowy	0	0
10	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	0	0
11	Opieka wytchnieniowa	0	0
	Razem	186	180

Źródło: Dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie.

3.3.8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) pełni istotną rolę w systemie wsparcia społecznego na poziomie lokalnym, realizując zadania ustawowe w zakresie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz organizacji i nadzoru nad pieczę zastępczą. Działania te mają bezpośredni wpływ na wzmacnianie dobrostanu psychicznego mieszkańców powiatu, w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W obszarze rehabilitacji społecznej PCPR realizuje zadania mające na celu wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami, poprawę ich funkcjonowania psychospołecznego oraz wspieranie samodzielności. PCPR udziela ze środków PFRON dofinansowań m.in. do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych, a także likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Wspierając aktywność społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami, PCPR przyczynia się do ich lepszego funkcjonowania psychicznego oraz integracji ze środowiskiem lokalnym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje rządowy program „Aktywny Samorząd”, którego celem jest wsparcie osób z niepełnosprawnościami w dążeniu do niezależności, aktywności społecznej i zawodowej. Program obejmuje dofinansowania m.in. do zakupu sprzętu elektronicznego wspomagającego edukację, likwidacji barier transportowych i technicznych, a także kosztów nauki na poziomie wyższym. Działania realizowane w ramach programu sprzyjają integracji społecznej, poprawie jakości życia i wzmacnianiu dobrostanu psychicznego osób z niepełnosprawnościami poprzez zwiększenie ich samodzielności oraz dostępu do edukacji i rynku pracy.

W zakresie pieczy zastępczej, PCPR odpowiada za kwalifikowanie, szkolenie i wsparcie rodzin zastępczych oraz prowadzenie nadzoru nad jakością sprawowanej opieki. Wspiera dzieci przebywające w pieczy poprzez działania psychologiczne, pedagogiczne oraz współpracę z sądami, szkołami, ośrodkami zdrowia psychicznego i innymi instytucjami. Centrum organizuje także pomoc specjalistyczną – w tym psychologiczną – zarówno dla dzieci, jak i opiekunów zastępczych, co jest kluczowe w kontekście przeciwdziałania skutkom traum i zaburzeń emocjonalnych. Szczególny nacisk kładziony jest na budowanie bezpiecznego środowiska wychowawczego oraz wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin zastępczych.

PCPR kontynuuje działania w ramach trwałości projektu „Pomorskie Dzieciom” oferując m.in. terapię IS, zajęcia z muzykoterapii, warsztaty efektywnego uczenia się, a także superwizje i szkolenia dla rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka. Tego typu wsparcie ma na celu nie tylko zwiększenie kompetencji opiekuńczych, ale również przeciwdziałanie wypaleniu oraz wzmacnianie zasobów emocjonalnych opiekunów.

PCPR współpracuje również z organizacjami pozarządowymi, instytucjami ochrony zdrowia i oświaty w celu tworzenia spójnego systemu wsparcia. Działania podejmowane przez Centrum wpisują się w lokalną strategię ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami.

W strukturach PCPR w Nowym Dworze Gdańskim funkcjonuje również Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który świadczy bezpłatną pomoc niezależnie od wieku, zawodu, wykształcenia i sytuacji materialnej w zakresie:

- pomocy psychologicznej,
- poradnictwa prawnego,
- poradnictwa socjalnego.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej pomoc może uzyskać każda osoba doświadczająca sytuacji kryzysowej, niezależnie od jej przyczyny. Wsparcie oferowane jest m.in. osobom dotkniętym przemocą domową, przechodzącym przez kryzys małżeński, rozwód lub rozstanie, a także w przypadku konfliktów rodzinnych, żałoby, utraty pracy, uzależnień, poczucia utraty sensu życia czy doświadczenia wypadku lub katastrofy. Pomoc udzielana jest również wszystkim osobom, które zgłoszą się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej z własnej inicjatywy, poszukując wsparcia psychologicznego lub poradnictwa.

3.3.9. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku

Zadaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku jest wydawanie orzeczeń dotyczących stopnia niepełnosprawności oraz wskazań do ulg i uprawnień dla osób niepełnosprawnych. Działalność Zespołu jest kluczowa dla osób, które starają się o różnego rodzaju wsparcie, uprawnienia i świadczenia związane z niepełnosprawnością.

Zadaniami Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku są m. in.:

- 1) orzekanie o stopniu niepełnosprawności – ocena stanu zdrowia i ocena funkcjonowania społecznego osoby ubiegającej się o orzeczenie jest dokonywana na podstawie dostarczonej dokumentacji medycznej i przeprowadzonego badania oraz wywiadu z osobą orzekaną. Orzeczenia wydawane są w trzech stopniach: lekkim, umiarkowanym i znacznym;
- 2) orzekanie o niepełnosprawności dzieci – dla osób poniżej 16 roku życia zespół wydaje orzeczenia o niepełnosprawności, które nie są klasyfikowane stopniami, lecz wskazują na potrzebę szczególnej opieki lub wsparcia;
- 3) wskazywanie ulg i uprawnień – każde orzeczenie zawiera wskazania oraz symbol przyczyny niepełnosprawności, na podstawie tak wydanego orzeczenia osoba orzekana może starać się o różne świadczenia, ulgi i uprawnienia, takie jak zniżki komunikacyjne,

dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, prawo do parkowania na miejscach dla osób niepełnosprawnych itp.;

- 4) wydawanie orzeczeń w uzyskania innych świadczeń – orzeczenia mogą być wymagane do uzyskania różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej, dodatków do rent, zasiłków pielęgnacyjnych czy wsparcia w ramach programów aktywizacji zawodowej i społecznej.

Proces orzekania w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności obejmuje:

- 1) złożenie wniosku – osoba ubiegająca się o orzeczenie składa odpowiedni wniosek wraz z zaświadczeniem lekarskim oraz wymaganą dokumentacją medyczną;
- 2) analiza dokumentacji – zespół analizuje dostarczoną dokumentację medyczną, oceniając stan zdrowia i stopień niepełnosprawności;
- 3) powołanie komisji orzekającej oraz przewodniczącego Zespołu. Komisja orzekająca składa się min. z dwóch członków, w tym lekarz oraz specjalista.
- 4) przeprowadzenie badania – w uzasadnionych przypadkach orzeczenie może być wydane zaocznie;
- 5) wydanie orzeczenia – na podstawie analizy dokumentacji i badania zespół wydaje orzeczenie określające stopień niepełnosprawności lub zalicza do osób niepełnosprawnych ze wskazaniami.

Tabela 29. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności.

Rodzaj spraw	2021	2022	2023	2024
Wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, w tym:	817	853	858	878
- poniżej 16 roku życia	101	99	94	73
- powyżej 16 roku życia	716	754	764	805
Orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, w tym:	720	689	822	800
- poniżej 16 roku życia	83	90	99	69
- powyżej 16 roku życia	637	599	723	731
Wnioski o wydanie karty parkingowej	129	156	181	220
Wydane karty parkingowe	117	147	176	215
Wnioski o wydanie legitymacji osób niepełnosprawnych	119	153	182	234
Wydane legitymacje osób niepełnosprawnych	119	153	182	234

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności działają zgodnie z przepisami prawa, a ich orzeczenia mają istotne znaczenie dla osób niepełnosprawnych, umożliwiając im korzystanie z różnych form wsparcia i pomocy.

3.3.10. Zespoły interdyscyplinarne

Koordinowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy – należy do zespołów interdyscyplinarnych.

3.3.11. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych

Podstawowym zadaniem gminnych komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób. Gminne komisje zajmują się w szczególności:

- przyjmowaniem wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe,
- prowadzeniem postępowania zmierzającego do motywowania osób uzależnionych,
- kierowaniem wniosków do sądu o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu.

3.3.12. Policja

Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim

Policja odgrywa istotną rolę w systemie zapobiegania zachowaniom samobójczym. Funkcjonariusze często jako pierwsi reagują na sygnały o zagrożeniu życia i podejmują interwencje ratujące życie. Ich działania obejmują zarówno bezpośrednią pomoc osobom w kryzysie, jak i współpracę z instytucjami pomocy społecznej, służbą zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi.

Do zadań policji w tym zakresie należy m.in.:

- szybka interwencja w sytuacjach zagrożenia życia,
- prowadzenie rozmów z osobami w kryzysie emocjonalnym,
- zabezpieczanie miejsc prób samobójczych,
- udzielanie wsparcia rodzinie i świadkom zdarzenia,

- przekazywanie informacji do odpowiednich służb (np. pogotowia, psychologa interwencyjnego),
- prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Policjanci są również szkoleni w zakresie rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych u osób zagrożonych samobójstwem oraz w podejmowaniu odpowiednich działań interwencyjnych. Dzięki temu mogą skutecznie współdziałać w budowaniu systemu wczesnego reagowania i przeciwdziałać tragediom.

W przypadkach zakończonych prób samobójczych lub samobójstw skutecznych, policja prowadzi postępowanie przygotowawcze, mające na celu ustalenie okoliczności zdarzenia oraz wykluczenie udziału osób trzecich. Działania te obejmują m.in. zabezpieczenie miejsca zdarzenia, przesłuchanie świadków, zebranie materiału dowodowego oraz współpracę z biegłymi – np. z zakresu medycyny sądowej czy psychologii. Postępowania te nie tylko służą wyjaśnieniu, czy doszło do przestępstwa, ale także dostarczają informacji istotnych dla analizy przyczyn i czynników ryzyka. Zebrane dane mogą być wykorzystywane przez inne instytucje – np. oświatowe, społeczne czy zdrowotne – do opracowania skuteczniejszych działań prewencyjnych.

Działania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim na rzecz profilaktyki zachowań suicydalnych dzieci:

Utrzymanie stałej współpracy z dyrektorami, pedagogami oraz psychologami szkolnymi, mającej na celu określenie skali problemu oraz motywowanie do wzmożonych działań, dotyczących podniesienia świadomości uczniów w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Włączenie problematyki samobójstw do tematyki spotkań z rodzicami oraz opiekunami prawnymi, m.in. w trakcie wywiadówek w placówkach oświatowych.

Systematyczne monitorowanie liczby samobójstw oraz ich prób na podległym terenie oraz podejmowanie działań profilaktycznych w przedmiotowym zakresie.

Zintensyfikowanie współpracy z centrami pomocy rodzinie celem bieżącej wymiany informacji w przedmiotowej tematyce.

Utrzymywanie aktualnej bazy danych placówek świadczących pomoc osobom w kryzysie psychicznym/emocjonalnym.

Rozpoznawanie problemów dzieci i młodzieży w trakcie odwiedzin posesyjnych przez Dzielnicowego celem udzielenia informacji o placówkach świadczących pomoc dla osób w kryzysie.

Monitorowanie sieci społecznościowych w Internecie przez funkcjonariuszy, zajmującymi się cyberprzestępczością.

Przesyłanie informacji o dokonanej próbie samobójczej małoletniego do 18 roku życia do sądu rodzinnego celem wglądu w sytuację rodzinną.

Ponadto, na miejscu, gdzie doszło do zamachu samobójczego zakończonych zgonem, Policja: zabezpiecza miejsce zdarzenia, wykonuje czynności procesowe (m.in. oględziny zwłok, oględziny miejsca, przesłuchanie świadków, zabezpieczenie śladów kryminalistycznych) oraz sporządza inną niezbędną dokumentację (np. w postaci notatki służbowej/urzędowej). W przypadku samobójstwa dokonanego Policja najczęściej przeprowadza postępowanie przygotowawcze pod kątem popełnienia czynu z art. 151 kodeksu karnego (decyduje o tym prokurator), w celu sprawdzenia czy osoba, która targnęła się na swoje życie, była do tego namawiana i czy w jakikolwiek sposób udzielono jej pomocy.

3.3.13. Organizacje pozarządowe i inne instytucje wsparcia

Fundacja WRÓĆ

Fundacja WRÓĆ od września 2002 roku systematycznie rozszerza zakres wsparcia kierowanego do niepełnosprawnych mieszkańców województwa pomorskiego oraz do ich najbliższego otoczenia.

Celem Fundacji WRÓĆ jest kompleksowe oddziaływanie na rozwój psychofizyczny i społeczny dotkniętych niepełnosprawnością dzieci i dorosłych mieszkańców województwa pomorskiego oraz ich bliskich, ich wspieranie, pokonywanie barier, tworzenie i rozwój możliwości oraz integralne uczestniczenie w życiu godnym i pełnym radości.

W dwóch Ośrodkach Edukacyjno Rehabilitacyjno Wychowawczych w Jezierniku i w Lasowicach Wielkich grono pozyskanych i wykształconych przez Fundację rehabilitantów, terapeutów i opiekunów odkrywa i poszerza możliwości prawie sześćdziesięciorga dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną i intelektualną w stopniu znacznym i głębokim.

Ponadto 30 dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi uczestniczy w codziennych, wielokierunkowych zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Lasowicach Wielkich.

Ośrodki Basenoterapii, Hipoterapii i Animaloterapii w Jantarze zapewniają dodatkowe zajęcia terapeutyczne i relaksacyjno-rozwojowe. Utworzone Centrum Rodzinnej Rekreacji jest propozycją nowoczesnej edukacji, terapii i rekreacji.

Fundacja WRÓĆ jest znaczącym na lokalnym rynku pracodawcą.

Pozyskane z funduszy europejskich i krajowych środki, Fundacja WRÓĆ przekształca w trwałe realizacje, służące najbliższemu otoczeniu.

Liczba osób z niepełnosprawnością, objętych stałym wsparciem sięga obecnie 300.

Tabela 30. Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności podopiecznych Fundacji WRÓĆ w roku 2023- 2024 z powiatu nowodworskiego.

Stopień niepełnosprawności	2023	2024
Stopień znaczny	25	35
Stopień umiarkowany	1	3
Stopień lekki	0	0
Bez stopnia	0	2

Źródło: Fundacja WRÓĆ.

Tabela 31. Liczba orzeczeń o niepełnosprawności podopiecznych Fundacji WRÓĆ w roku 2023-2024 z powiatu nowodworskiego.

	2023	2024
Orzeczenie o niepełnosprawności	13	13

Źródło: Fundacja WRÓĆ.

Tabela 32. Liczba uczestników w poszczególnych placówkach będących mieszkańcami powiatu nowodworskiego.

	2023	2024
Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczy w Jezierniku	35	25
Środowiskowy Dom Samopomocy w Wiercinach	0	24
Środowiskowy Dom Samopomocy w Lasowicach Wielkich	4	4

Źródło: Fundacja WRÓĆ.

Tabela 33. Liczba uczestników podopiecznych Fundacji WRÓĆ z podziałem.

	2023	2024
Dzieci	22	18
Kobiety	8	17
Mężczyźni	13	20

Źródło: Fundacja WRÓĆ.

Powerful Foundation

- Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki oraz wsparcia adekwatnego do ich potrzeb.
- Prowadzenie tak zwanej terapii środowiskowej (w miejscu zamieszkania pacjenta lub w miejscu jego przebywania).
- W zasobach fundacji jest dostęp do: psychologów, pedagogów, w pełni wykwalifikowanych terapeutów środowiskowy oraz psychoterapeutów. Jest możliwość nawiązania współpracy z psychiatrami. Specjaliści mają doświadczenia zarówno w pracy z dziećmi i młodzieżą, jak i z dorosłymi pacjentami.
- Dodatkowo przygotowywane są programy profilaktyczne, które dzięki budowaniu u młodych ludzi samoświadomości, prawidłowej samooceny oraz doświadczania sprawczości, mają na celu obniżanie ryzyka wystąpienia uzależnień.
- Fundacja posiada też zasoby do prowadzenia warsztatów dla dzieci i młodzieży związanych z upowszechnianiem wiedzy o zaburzeniach psychicznych oraz zapobiegające stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Prowadzone są szkolenia/warsztaty dla rodziców w formie grup wsparcia lub w formie szkoleniowej, związanej z nabywaniem kompetencji rodzicielskich.
- Członkowie zarządu fundacji posiadają bogate doświadczenie w zarządzaniu placówkami oświatowymi oraz w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej. Dodatkowo mają również doświadczenia związane prowadzeniem szkoleń oraz konsultacjami psychologicznymi dla szeroko pojętego biznesu.

Fundacja Korczaka działająca przy Uczelni Korczaka

Fundacja prowadzi działalność wspierającą zdrowie psychiczne dzieci, młodzieży oraz ich opiekunów.

Na terenie powiatu nowodworskiego działa Świetlik Korczaka, czyli bezpieczna przestrzeń dla dzieci i młodzieży wspierająca rodziców i opiekunów.

Fundacja prowadzi Treningi Umiejętności Społecznych i Emocjonalnych dla dzieci i młodzieży od 5 roku życia. W roku szkolnym 2024/2025 wsparciem objęto prawie 100 dzieci, które trenowały umiejętności społeczne pod okiem 6 trenerek. Dzieci do nas kierują rodzice, którym często tę formę wsparcia polecają szkoły i poradnie pedagogiczno – psychologiczne. Zauważamy również, że trening umiejętności społecznych jest zalecany często dzieciom po pobycie w szpitalu psychiatrycznym. Prowadzimy również treningi zastępowania agresji dla dzieci, które potrzebują dodatkowego wsparcia. Wiele dzieci posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na spektrum autyzmu lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym. Fundacja Korczaka nie zbiera tych danych i nie prowadzi statystyk. Trening Umiejętności Społecznych prowadzimy również w wakacje.

Organizacja wspiera również dzieci w szkołach w powiecie nowodworskim przeprowadzając warsztaty dla dzieci w szkołach oraz pogadanki i warsztaty dla rodziców i nauczycieli.

Od roku szkolnego 2024/2025 rozpoczęliśmy wsparcie edukacji domowej dla uczniów, którzy ze względów kryzysów psychicznych nie mogli realizować nauki w szkole stacjonarnej. Obecnie mamy pod opieką 4 uczniów ze szkół ponadpodstawowych. W przyszłym roku szkolnym możemy objąć wsparciem do 20 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Wszyscy rodzice i opiekunowie objęci są wsparciem. Regularnie odbywają się spotkania i warsztaty dla rodziców oraz konsultacje. Organizujemy również medytacje dla dorosłych.

W roku szkolnym 2024 /2025 odbyła się pierwsza edycja autorskiej Akademii Wsparcia Rodzica i Opiekuna „Dziecko chce być dobre”, którą ukończyło 5 rodzin. Trwają zapisy na kolejne edycje kursu.

Fundacja Korczaka prowadzi kurs Korczakowskiego Trenera Umiejętności Społecznych i Emocjonalnych. Przeszkolono około 20 osób z terenu powiatu nowodworskiego. Trwają zapisy na kolejne edycje kursu.

Regularnie odbywają się konferencje wspierające wszystkie osoby i instytucje wspierające dziecko takie jak szkoły, samorządy, ośrodki pomocy społecznej, policja, kuratorzy sądowi.

W roku szkolnym 2024/2025 na zaproszenie Fundacji Korczaka gościliśmy Pomorskiego Kuratora Oświaty Grzegorza Krygera, dr Aleksandrę Piotrowską, Hanke Warchałowską, Leszka Dowgiałło i wiele innych osób wspierających dziecko.

Działalność Fundacji Korczaka wspiera Gmina Miasta Nowy Dwór Gdański.

Narodowy Fundusz Zdrowia

Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) wspiera zdrowie psychiczne zarówno poprzez finansowanie usług, jak i promowanie inicjatyw mających na celu poprawę opieki nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi:

- 1) finansowanie usług psychiatrycznych: NFZ zapewnia finansowanie świadczeń psychiatrycznych w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej, w tym: konsultacje psychiatryczne, terapię psychofarmakologiczną, terapię psychologiczną, terapię zajęciową oraz hospitalizację psychiatryczną;
- 2) refundacja leków: NFZ może refundować część kosztów leków stosowanych w leczeniu zaburzeń psychicznych, takich jak leki przeciwdepresyjne, przeciwpsychotyczne, stabilizatory nastroju i inne;
- 3) programy zdrowotne: NFZ może organizować programy zdrowotne i kampanie edukacyjne dotyczące zdrowia psychicznego, które mają na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat problemów zdrowia psychicznego, zmniejszenie stygmatyzacji oraz promowanie zdrowego stylu życia;
- 4) wsparcie dla placówek psychiatrycznych: NFZ może wspierać finansowo szpitale psychiatryczne, ośrodki leczenia uzależnień oraz inne placówki psychiatryczne, zapewniając środki na rozbudowę infrastruktury, zakup sprzętu medycznego oraz szkolenie personelu;
- 5) monitorowanie jakości opieki: NFZ może prowadzić monitorowanie jakości opieki psychiatrycznej w placówkach zdrowia, zapewniając, że pacjenci otrzymują odpowiednią opiekę zgodnie z obowiązującymi standardami i wytycznymi;
- 6) finansowanie innowacyjnych rozwiązań: NFZ może finansować projekty badawcze i innowacyjne rozwiązania w dziedzinie zdrowia psychicznego, które mają na celu poprawę skuteczności leczenia, diagnozy i rehabilitacji osób chorych psychicznie;
- 7) współpraca z organizacjami pozarządowymi: NFZ może współpracować z organizacjami pozarządowymi, pacjentami i ich rodzinami oraz innymi podmiotami zainteresowanymi poprawą opieki nad osobami chorymi psychicznie, aby wypracować najlepsze praktyki i rozwiązania wspierające pacjentów.

3.4. Analiza najczęściej występujących zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców powiatu nowodworskiego w latach 2023–2024

Najczęstszymi zaburzeniami psychicznymi wśród dzieci i młodzieży do 18 roku życia w analizowanych latach pozostają podobne – dominują problemy depresyjne oraz zaburzenia zachowania i emocji. **Epizody depresyjne** utrzymały się na stałym poziomie – zarówno w 2023, jak i w 2024 roku odnotowano po 5 przypadków. Depresja u młodzieży coraz częściej przybiera formę objawów somatycznych, drażliwości czy problemów z relacjami społecznymi. Równie stabilnie utrzymywały się **mieszane zaburzenia zachowania i emocji** – w obu latach zgłoszono po 4 przypadki. To sygnał, że grupa dzieci z trudnościami zarówno emocjonalnymi, jak i w zachowaniu, pozostaje istotnym obszarem wymagającym wsparcia. **Reakcje na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne** nieco zmalały – z 2 przypadków w 2023 roku do 1 w roku 2024. Choć liczby są niewielkie, zaburzenia te zwykle występują po trudnych lub traumatycznych doświadczeniach i mogą mieć poważne konsekwencje rozwojowe. Na podobnym poziomie pozostają też **zaburzenia lękowe** – po jednym przypadku w każdym z analizowanych lat. Chociaż formalna diagnoza pojawia się rzadko, w praktyce objawy lękowe u dzieci często są niedoszacowane.

Wśród dorosłych zauważalny jest **wzrost ogólnej liczby diagnozowanych zaburzeń psychicznych** z 213 w 2023 roku do aż 294 w roku 2024. Oznacza to pogłębiający się problem zdrowia psychicznego w populacji dorosłych. Najczęściej występującym zaburzeniem w obu latach była **schizofrenia niezróżnicowana** – liczba przypadków wzrosła z 67 w 2023 roku do 78 w 2024. Schizofrenia pozostaje jednym z najpoważniejszych zaburzeń psychicznych, wymagającym długotrwałego leczenia i wsparcia. Na drugim miejscu znalazły się **zaburzenia związane z używaniem alkoholu**. Tu także zanotowano wzrost: z 32 do 38 przypadków. Alkoholizm często współwystępuje z depresją i zaburzeniami lękowymi, wpływając negatywnie na funkcjonowanie społeczne i zawodowe. Istotnie wzrosła liczba osób z rozpoznaniem **innych zaburzeń nerwicowych** – z 12 w 2023 roku do 21 w 2024. Wzrost ten może wskazywać na nasilenie problemów związanych z przewlekłym stresem, napięciem emocjonalnym i somatyzacją objawów. **Reakcje na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne** stały się częstsze – z 12 przypadków w 2023 roku do 16 w 2024. Wzrost ten sugeruje, że coraz więcej osób dorosłych nie radzi sobie z presją i nagłymi zmianami życiowymi, co może być odzwierciedleniem sytuacji społeczno-ekonomicznej i pogarszającego się dobrostanu psychicznego.

Tabela 34. Hospitalizacja mieszkańców powiatu nowodworskiego ze względu na zaburzenia psychiczne w wybranych placówkach medycznych w latach 2023-2024.

Numer z Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób ICD-10	Nazwa choroby	Do 18-stego roku życia		Powyżej 18-stego roku życia	
		2023 rok	2024 rok	2023 rok	2024 rok
F01	Otępienie naczyniowe	0	0	1	3
F02	Otępienie w przebiegu innych chorób sklasyfikowanych gdzie indziej	0	0	0	1
F03	Otępienie nieokreślone	0	0	3	5
F06	Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną	0	0	0	7
F07	Zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu	0	0	2	3
F10	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu	1	0	32	38
F11	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem opioidów	1	0	0	1
F12	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kanabinoli	0	0	0	0
F13	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji uspokajających i nasennych	0	0	0	1
F19	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem wielu narkotyków i innych substancji psychoaktywnych	1	0	2	8
F20	Schizofrenia niezróżnicowana	0	0	67	78
F22	Uporczywe zaburzenia urojeniowe	0	0	5	7
F23	Ostre i przemijające zaburzenia psychotyczne	0	0	4	6
F30	Epizod maniakalny	0	0	2	2
F31	Zaburzenia afektywne dwubiegunowe	0	0	17	15
F32	Epizod depresyjny	5	5	13	12
F33	Zaburzenie depresyjne nawracające	0	0	8	14
F34	Uporczywe zaburzenia nastroju [afektywne]	0	0	1	0
F38	Inne zaburzenia nastroju [afektywne]	0	0	0	1
F39	Zaburzenia nastroju [afektywne], nieokreślone	0	0	1	3
F41	Inne zaburzenia lękowe	1	1	3	7
F43	Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne	2	1	12	16
F44	Zaburzenia dysocjacyjne [konwersyjne]	0	0	2	4
F45	Zaburzenia występujące pod maską somatyczną	0	0	1	3
F48	Inne zaburzenia nerwicowe	0	0	12	21
F60	Specyficzne zaburzenia osobowości	0	0	7	11
F61	Zaburzenia osobowości mieszane i inne	1	0	8	14

F70	Upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia	1	0	0	0
F71	Upośledzenie umysłowe umiarkowanego stopnia	0	0	1	3
F72	Upośledzenie umysłowe znacznego stopnia	0	0	0	1
F84	Całościowe zaburzenia rozwojowe	1	0	6	9
F91	Zaburzenia zachowania	1	0	0	0
F92	Mieszane zaburzenia zachowania i emocji	4	4	0	0
F95	Tiki	0	0	1	0
F99	Nieokreślone zaburzenia psychiczne, zaburzenie psychiczne nieokreślone inaczej	0	0	2	0
SUMA		19	11	213	294

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze placówek medycznych: Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. Stanisława Kryzana w Starogardzie Gdańskim, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku, Szpital Miejski św. Jana Pawła II w Elblągu, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. T. Bilikiewicza w Gdańsku, 7 Szpital Marynarki Wojennej w Gdańsku.

Dane ze szpitali obrazują, iż najczęstsze zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży są następujące:

1. Epizod depresyjny

To najczęściej występujące zaburzenie w tej grupie wiekowej. Objawia się obniżonym nastrojem, brakiem energii, wycofaniem z relacji społecznych oraz trudnościami w koncentracji i nauce. U dzieci depresja często przyjmuje nietypowe formy, takie jak drażliwość, agresja czy objawy somatyczne (np. bóle brzucha).

2. Mieszane zaburzenia zachowania i emocji

To zaburzenia, w których jednocześnie występują problemy z zachowaniem (np. agresja, łamanie zasad) oraz zaburzenia emocjonalne, takie jak lęk lub depresja. Dzieci dotknięte tym problemem często mają trudności w szkole i w relacjach z rówieśnikami, a także mogą pochodzić ze środowisk o podwyższonym poziomie stresu.

3. Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne

Zaburzenia te rozwijają się u dzieci, które doświadczyły trudnych lub traumatycznych wydarzeń – takich jak rozwód rodziców, utrata bliskiej osoby czy przemoc. Objawy to lęk, smutek, wybuchy złości, wycofanie oraz spadek zainteresowania codziennymi aktywnościami.

4. Zaburzenia lękowe

Obejmują różne formy lęku, takie jak lęk uogólniony, fobie społeczne czy lęk separacyjny. Dziecko może nadmiernie się martwić, unikać sytuacji społecznych, mieć trudności ze snem, a także uskarżać się na objawy somatyczne – mimo braku fizycznej choroby.

Najczęstsze zaburzenia psychiczne u dorosłych są następujące:

1. Schizofrenia niezróżnicowana

To najczęściej diagnozowane zaburzenie psychiczne u dorosłych w 2024 roku. Objawia się występowaniem urojeń, omamów (głównie słuchowych), zaburzeń myślenia i często wycofaniem z życia społecznego. Wymaga specjalistycznego leczenia psychiatrycznego i długoterminowej opieki.

2. Zaburzenia psychiczne i zachowania związane z używaniem alkoholu

Stanowią poważny problem zdrowotny wśród dorosłych. Obejmują uzależnienie, stany abstynencyjne, a także zmiany osobowości i nastroju wywołane przewlekłym piciem alkoholu. Często towarzyszą im inne problemy psychiczne, jak depresja czy zaburzenia lękowe.

3. Inne zaburzenia nerwicowe

To różnorodne dolegliwości związane z przewlekłym stresem i napięciem psychicznym. Osoby cierpiące na tego typu zaburzenia skarżą się na ciągłe zmęczenie, trudności z koncentracją, bezsenność oraz różnego rodzaju dolegliwości somatyczne, które nie mają podłoża organicznego.

4. Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne

Podobnie jak u dzieci, zaburzenia te rozwijają się w wyniku trudnych sytuacji życiowych – np. utraty pracy, rozwodu, przemocy lub innych kryzysów. Objawiają się lękiem, poczuciem bezradności, drażliwością oraz spadkiem zdolności do radzenia sobie z codziennymi obowiązkami.

Wnioski:

- **W populacji dzieci i młodzieży** sytuacja pozostaje względnie stabilna, jednak niepokoi utrzymujący się poziom depresji i zaburzeń zachowania, które mogą rzutować na funkcjonowanie w dorosłości.
- **Wśród dorosłych** obserwujemy wyraźny wzrost problemów psychicznych niemal w każdej analizowanej kategorii. Szczególnie niepokojące są wzrosty przypadków schizofrenii, uzależnień i zaburzeń nerwicowych, co wskazuje na rosnące potrzeby w zakresie dostępności opieki psychiatrycznej i psychoterapeutycznej.

3.5. Raport o stanie zdrowia psychicznego uczniów w placówkach oświatowych na terenie powiatu nowodworskiego

Prezentowane dane pochodzą z ankiet diagnostycznych (styczeń 2025) przeprowadzonych wśród uczniów różnych etapów edukacyjnych i dotyczą szeroko pojętego stanu psychicznego dzieci i młodzieży. Zawierają informacje o skali korzystania z pomocy psychologicznej – zarówno w szkole, jak i poza nią – hospitalizacjach psychiatrycznych, reakcjach kryzysowych (takich jak samookaleczenia czy sytuacje traumatyczne), a także interwencjach służb ratunkowych podejmowanych na terenie szkoły. Wyniki te pozwalają na ocenę potrzeb uczniów w zakresie wsparcia psychicznego i identyfikację grup szczególnie narażonych na zaburzenia emocjonalne.

1. Terapia psychologiczna poza szkołą

W roku szkolnym 2023/2024 najwięcej uczniów korzystających z terapii poza szkołą to uczniowie klas IV–VIII – aż 39 osób. Wysokie wartości odnotowano także w liceum (20 uczniów) i technikum (12 uczniów), co może świadczyć o rosnącej świadomości problemów psychicznych w starszych grupach wiekowych. Z kolei w klasach I–III oraz szkole branżowej liczby te są niższe (odpowiednio 7 i 3 uczniów), a w szkole przysposabiającej nie odnotowano takich przypadków. Może to sugerować mniejszy dostęp, niższą wykrywalność problemów lub niedostateczną identyfikację potrzeb.

W roku szkolnym 2024/2025 największy odsetek uczniów korzystających z terapii psychologicznej poza szkołą pochodzi z klas IV–VIII (25 osób) oraz liceum (19 osób). W klasach I–III liczba ta wynosi 7, natomiast w szkołach ponadpodstawowych zawodowych (technikum – 5, branżowa – 6) jest wyraźnie niższa. W szkole przysposabiającej nie odnotowano żadnego przypadku. Wskazuje to na szczególnie wysoką potrzebę wsparcia psychicznego w grupie wiekowej 10–15 lat oraz w okresie licealnym.

2. Hospitalizacje psychiatryczne

W roku szkolnym 2023/2024 najwięcej hospitalizacji psychiatrycznych dotyczy klas IV–VIII – 5 uczniów. W technikum i szkole branżowej liczby są niższe, ale obecne (2 i 1 uczeń), natomiast w pozostałych typach szkół nie odnotowano hospitalizacji. Dane te potwierdzają, że największe nasilenie ostrych problemów psychicznych występuje w wieku 10–15 lat.

W roku szkolnym 2024/2025 hospitalizacje miały miejsce w niemal wszystkich typach szkół poza klasami IV–VIII i szkołą przysposabiającą. Odnotowano po jednym przypadku w klasach I–III, liceum, technikum i szkole branżowej, co może wskazywać na występowanie pojedynczych, ale poważnych problemów psychicznych w różnych grupach wiekowych.

3. Opinia o wczesnym wspomaganiu rozwoju

W roku szkolnym 2024/2025 w żadnym z analizowanych segmentów nie wystawiono opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju. Może to świadczyć o braku zgłoszeń lub identyfikacji takich potrzeb, co warto byłoby zbadać głębiej.

W roku szkolnym 2023/2024 opinia została wydana jedynie w jednej sytuacji – w klasach I–III. Brak takich opinii w pozostałych grupach wiekowych wskazuje na bardzo niski poziom rozpoznawalności potrzeb rozwojowych dzieci lub brak systematycznej oceny w tym zakresie.

4. Długoterminowa opieka specjalistów szkolnych

W roku szkolnym 2023/2024 największą liczbę uczniów objęto pomocą w klasach IV–VIII (178) oraz w klasach I–III (101). Jest to pozytywny sygnał, że uczniowie młodszych klas są zauważani i obejmowani systematyczną opieką. W pozostałych szkołach wskaźniki są znacząco niższe – najniższy poziom wsparcia odnotowano w liceum (15 uczniów) oraz w szkole przysposabiającej (3 uczniów).

W roku szkolnym 2024/2025 największą liczbę uczniów objętych długoterminowym wsparciem psychologiczno-pedagogicznym odnotowano w klasach I–III (99) oraz IV–VIII (101). Liceum (32 uczniów) wypada znacznie słabiej, a szkoły zawodowe – technikum (5), szkoła branżowa (9) i przysposabiająca (1) – wykazują marginalne wykorzystanie tej formy pomocy.

5. Krótkoterminowa opieka specjalistów szkolnych

W roku szkolnym 2023/2024 również w tej kategorii przodują klasy IV–VIII (215) oraz I–III (111), co wskazuje na dużą liczbę przypadków kierowanych do specjalistów szkolnych, choć często bez kontynuacji wsparcia. Niskie wartości w technikum, liceum, szkole branżowej i przysposabiającej (od 4 do 20 uczniów) mogą wynikać z ograniczonych zasobów kadrowych lub krótkotrwałego kontaktu, który nie przekształca się w dłuższe wsparcie.

W roku szkolnym 2024/2025 podobnie jak w przypadku opieki długoterminowej, najwięcej uczniów korzysta z krótkoterminowej pomocy w klasach I–III (108) i IV–VIII (130). W liceum (27 osób) oraz szkołach zawodowych (3–5 uczniów) obserwujemy zdecydowanie niższą aktywność w tym zakresie.

6. Interwencje pogotowia/policji z powodu złego stanu psychicznego

W roku szkolnym 2023/2024 tego typu interwencje odnotowano jedynie w klasach IV–VIII (6 przypadków). Brak interwencji w pozostałych grupach może wynikać z niższego poziomu ujawniania kryzysów psychicznych lub braku reakcji otoczenia. Fakt, że takie interwencje miały miejsce tylko w jednej grupie, podkreśla potrzebę większej czujności i reaktywności w pozostałych szkołach.

W roku szkolnym 2024/2025 tylko w klasach IV–VIII odnotowano jedno wezwanie służb z powodu zgłoszenia złego stanu psychicznego ucznia. Może to wskazywać na szczególne ryzyko kryzysów psychicznych w tej grupie wiekowej.

7. Inne wezwania służb

W roku szkolnym 2023/2024 w żadnej z grup nie odnotowano wezwań służb z powodów innych niż zły stan zdrowia psychicznego, co może świadczyć o niskim poziomie eskalacji zachowań uczniów lub dobrej organizacji pracy szkół w zakresie zarządzania sytuacjami kryzysowymi.

W roku szkolnym 2024/2025 ponownie tylko klasy IV–VIII były miejscem jednej interwencji z innych powodów. To może sugerować, że szkoły podstawowe (starsze klasy) są bardziej obciążone sytuacjami kryzysowymi niż pozostałe.

8. Samookaleczenia

W roku szkolnym 2023/2024 najwięcej przypadków samookaleczeń odnotowano w klasach IV–VIII (10 uczniów), co ponownie potwierdza, że to właśnie ta grupa uczniów jest najbardziej narażona na silne napięcia emocjonalne. W szkołach ponadpodstawowych (liceum, technikum, branżowa) wartości są znacznie niższe (po 1–2 uczniów), a w klasach I–III oraz szkole przysposabiającej nie odnotowano takich zachowań.

W roku szkolnym 2024/2025 najwięcej przypadków samookaleczeń stwierdzono w klasach IV–VIII (7 uczniów). W liceum, technikum i szkole branżowej – po jednym przypadku. Klasy I–III i szkoła przysposabiająca nie zgłosiły żadnych przypadków.

9. Epizody samookaleczania

W roku szkolnym 2023/2024 podobnie jak wcześniej, dominują klasy IV–VIII (12 uczniów). Pojedyncze przypadki występują w każdej z pozostałych grup – najwięcej w szkole

branżowej (3) i szkole przysposabiającej (1). Dane te mogą świadczyć o narastającym problemie samouszkodzeń wśród młodzieży, który często pozostaje niezauważony lub bagatelizowany.

W roku szkolnym 2024/2025 najwięcej epizodów wystąpiło ponownie w klasach IV–VIII (10), w dalszej kolejności w liceum (2), technikum (2) i szkole branżowej (3). W klasach I–III wystąpił pojedynczy przypadek, a w szkole przysposabiającej – brak.

10. Uczniowie po sytuacjach traumatycznych

W roku szkolnym 2023/2024 również najwięcej przypadków odnotowano w klasach IV–VIII (39 uczniów). Na uwagę zasługują także wysokie liczby w klasach I–III (16 uczniów) oraz w szkole branżowej (10). Sytuacje traumatyczne – zarówno rodzinne, jak i środowiskowe – mają znaczący wpływ na kondycję psychiczną uczniów i powinny być podstawą do objęcia ich specjalistycznym wsparciem. Niskie wskaźniki w liceum (1) mogą wskazywać na brak zgłoszeń lub trudność w identyfikacji przeżyć uczniów.

W roku szkolnym 2024/2025 największe obciążenie sytuacjami traumatycznymi występuje w klasach IV–VIII (36 uczniów) oraz I–III (12 uczniów). W pozostałych grupach liczby są znacznie niższe (2–6 przypadków).

Wnioski ogólne:

- Największe potrzeby w zakresie wsparcia psychicznego dotyczą uczniów klas IV–VIII – to w tej grupie odnotowano najwięcej przypadków terapii, interwencji, samookaleczeń i sytuacji traumatycznych.
- Klasy I–III również wykazują duże zaangażowanie w pomoc psychologiczną, ale rzadziej dotyczy ich poważniejsze kryzysy (np. samookaleczenia).
- Liceum ma umiarkowany poziom interwencji i terapii, natomiast technikum i szkoła branżowa cechują się niskim poziomem wsparcia – co może oznaczać brak identyfikacji potrzeb lub utrudniony dostęp do pomocy.
- Uczniowie szkół przysposabiających prawie nie korzystają z opieki psychologicznej, co może wynikać z innego profilu ucznia lub niewystarczającego monitorowania potrzeb.

3.6. Statystyka samobójstw i prób samobójczych w powiecie nowodworskim w latach 2022–2025 (I kwartał)

Samobójstwa stanowią poważny problem społeczny i zdrowotny, będący jednym z głównych powodów przedwczesnej śmierci, zwłaszcza wśród osób młodych. Według danych Światowej Organizacji Zdrowia, co roku na świecie życie odbiera sobie ponad 700 tysięcy osób,

a liczba prób samobójczych jest kilkakrotnie wyższa. Zjawisko to dotyczy wszystkich grup społecznych i wiekowych, jednak szczególnie niepokojący jest rosnący odsetek przypadków wśród dzieci i młodzieży. Samobójstwo często jest wynikiem złożonych czynników psychologicznych, społecznych i środowiskowych, takich jak depresja, stres, przemoc czy brak dostępu do odpowiedniego wsparcia psychicznego.

Dane dotyczące samobójstw w Polsce w latach 2022–2024 ukazują skalę i powagę tego zjawiska, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. W 2023 roku odnotowano 5233 zgony samobójcze, co stanowi wzrost w porównaniu do roku poprzedniego (5108 przypadków). Choć w 2024 roku liczba ta nieco spadła do 4845, nadal pozostaje wysoka i budzi uzasadniony niepokój. Jeszcze bardziej alarmujące są statystyki dotyczące prób samobójczych, których w 2024 roku odnotowano aż 10 135 – co wskazuje na ogromną liczbę osób w kryzysie psychicznym, często niewidocznych dla otoczenia i systemu opieki zdrowotnej.

Szczególne zaniepokojenie budzi sytuacja najmłodszych. Wśród dzieci w wieku 7–12 lat w 2022 roku odnotowano 6 samobójstw, w 2023 roku – 7, natomiast w 2024 roku – 3. Choć liczby te mogą wydawać się stosunkowo niewielkie, każda z tych tragedii to osobista i społeczna porażka, która powinna mobilizować do działań profilaktycznych. W grupie młodzieży w wieku 13–18 lat sytuacja jest jeszcze bardziej dramatyczna – w 2022 roku zarejestrowano 150 samobójstw, w 2023 roku – 138, a w 2024 – 124. Pomimo nieznacznych spadków, utrzymujące się wysokie liczby świadczą o skali problemu i potrzebie intensyfikacji wsparcia psychologicznego dla młodych ludzi.

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że samobójstwa – zarówno zakończone zgonem, jak i próby – to poważne wyzwanie zdrowia publicznego, wymagające kompleksowych i długofalowych działań na poziomie państwowym, lokalnym oraz w środowisku szkolnym i rodzinnym.

W analizowanym okresie na terenie powiatu nowodworskiego od 2022 roku do pierwszego kwartału 2025 roku odnotowano łącznie 19 samobójstw zakończonych zgonem. Najwięcej przypadków miało miejsce w 2022 roku (9 zgonów, w tym 8 mężczyzn i 1 kobieta), a najmniej w I kwartale 2025 roku – 1 zgon (mężczyzna). W całym okresie tylko jedno z tych zdarzeń dotyczyło osoby małoletniej w wieku 13–17 lat (w 2022 roku).

Prób samobójczych było więcej niż faktycznych zgonów – łącznie 41 przypadków. W 2022 roku odnotowano ich 15, w 2023 – 12, w 2024 – 11, a w I kwartale 2025 – 3. Co istotne, w każdym roku występowały próby samobójcze wśród osób niepełnoletnich: najwięcej w 2023 roku (4 przypadki), a najmniej w 2025 roku (1 przypadek). W statystykach zauważa się także znaczny udział kobiet – w 2023 roku aż 8 z 12 prób dotyczyło dziewcząt lub kobiet.

Łączna liczba zamachów samobójczych (zarówno zakończonych zgonem, jak i prób) w całym okresie wyniosła 60 przypadków, z czego najwięcej miało miejsce w 2022 roku (24), a najmniej w pierwszym kwartale 2025 roku (4).

W związku ze zdarzeniami o charakterze suicydalnym w latach 2022-2024 wszczęto łącznie 37 postępowań przygotowawczych na podstawie art. 151 Kodeksu karnego (nakłanianie lub pomoc do samobójstwa). Wśród nich dwa dotyczyły czynów popełnionych przez osoby małoletnie – po jednym w 2022 i 2024 roku. Ponadto, w latach 2022-2024 trzykrotnie odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego. Żadne postępowanie pod kątem art.151 kk nie zakończyło się sformułowaniem aktu oskarżenia.

Tabela 35. Zamachy samobójcze na terenie powiatu nowodworskiego w latach 2022-2025

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W NOWYM DWORZE GDAŃSKIM		2022	2023	2024	2025
					(I-III)
1.	Samobójstwa zakończone zgonem /ogółem/	9	5	4	1
		8 M i 1 K	3 M i 2 K	3 M i 1 K	1 M i 0 K
	w tym samobójstwa małoletnich 13-17 lat	1	0	0	0
2.	Próby samobójcze /ogółem/	15	12	11	3
		7 M i 8 K	4 M i 8 K	7 K i 4 M	3 M i 1 K
	w tym próby samobójcze małoletnich 13-17 lat	1	4	3	1
Zamachy samobójcze ogółem		24	17	15	4
Liczba postępowań przygotowawczych (art.151 kk)		19	9	9	4
3.	w tym liczba postępowań w sprawie nieletniego o	1	0	1	0
	czyn z art.151 kk				
5.	Liczba odmów wszczęcia postępowania	3	3	3	0
	przygotowawczego (art.151 kk)				
6.	Liczba sporządzonych aktów oskarżenia za czyn z art.151 kk	0	0	0	0
Informacje dodatkowe					
1.	Najczęstszym sposobem popełnienia samobójstwa jest powieszenie się.				
2.	Najczęstszym powodem zamachu samobójczego są zaburzenia psychiczne.				
3.	Najczęstszym sposobem usiłowania samobójstwa jest zażycie leków nasennych/psychotropowych lub innych leków.				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KSIP

Na podstawie danych dotyczących samobójstw i prób samobójczych w powiecie nowodworskim za lata 2022–2025 można sformułować następujące wnioski:

1. **Spadek ogólnej liczby zamachów samobójczych** – liczba wszystkich przypadków (zarówno zakończonych zgonem, jak i prób) systematycznie maleje: z 24 w 2022 roku

do zaledwie 4 w pierwszym kwartale 2025 roku. Może to świadczyć o poprawie działań profilaktycznych lub lepszym dostępie do wsparcia psychicznego, choć dane za 2025 są niepełne.

2. **Dominacja mężczyzn w statystykach zgonów** – wśród samobójstw zakończonych zgonem większość przypadków dotyczy mężczyzn. W 2022 r. było to aż 8 z 9 przypadków, a trend ten utrzymuje się również w kolejnych latach. Wskazuje to na potrzebę kierowania działań profilaktycznych szczególnie do mężczyzn – grupy często mniej skłonnej do szukania pomocy.
3. **Niepokojąca liczba prób samobójczych wśród nieletnich** – choć samobójstwa małoletnich (13–17 lat) są jednostkowe, liczba prób w tej grupie wiekowej jest znaczna (4 przypadki w 2023, 3 w 2024 i 1 w pierwszym kwartale 2025 r.). To wyraźny sygnał, że młodzież w powiecie doświadcza silnych kryzysów psychicznych i potrzebuje wczesnej, systemowej pomocy.
4. **Brak aktów oskarżenia i niewielka liczba postępowań** – mimo zarejestrowanych zdarzeń, nie sporządzono żadnych aktów oskarżenia z art. 151 kk (nakłanianie do samobójstwa), co może wskazywać na trudności w udowodnieniu czynu lub brak tego typu przestępstw.
5. **Potrzeba wzmocnienia zasobów interwencyjnych i profilaktycznych** – biorąc pod uwagę obecność prób samobójczych wśród młodzieży i wysoki udział mężczyzn w samobójstwach zakończonych zgonem, kluczowe jest rozwijanie programów profilaktyki zdrowia psychicznego, szczególnie w szkołach i środowisku lokalnym, z naciskiem na grupy najbardziej zagrożone.

Na podstawie analizy danych dotyczących samobójstw i prób samobójczych w powiecie nowodworskim, rekomenduje się podjęcie następujących działań w ramach lokalnej polityki ochrony zdrowia psychicznego:

1. Wzmocnienie profilaktyki zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży

- Wprowadzenie programów edukacyjnych w szkołach dotyczących radzenia sobie ze stresem, emocjami i kryzysami psychicznymi.
- Objęcie nauczycieli i pedagogów cyklicznymi szkoleniami z rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych u uczniów.
- Zwiększenie liczby psychologów i pedagogów szkolnych oraz zapewnienie im możliwości pracy w systemie ciągłym.

2. Kampanie informacyjne skierowane do mężczyzn

- Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych przełamujących stereotypy związane z męską odpornością psychiczną i zachęcających do szukania pomocy.
- Stworzenie grup wsparcia i punktów konsultacyjnych skierowanych wyłącznie do mężczyzn.

3. Rozbudowa i dostępność zasobów instytucjonalnych

- Wzmocnienie współpracy między szkołami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, GOPS-ami, ośrodkami leczenia uzależnień i interwencji kryzysowej.
- Zwiększenie liczby specjalistów zdrowia psychicznego w instytucjach publicznych i zapewnienie elastycznych form kontaktu (np. poradnictwo online).
- Umożliwienie szybkiego dostępu do konsultacji psychologicznych, szczególnie dla dzieci i młodzieży zgłaszających nagłe pogorszenie stanu psychicznego.

4. Monitoring i system wczesnego reagowania

- Wdrożenie powiatowego systemu monitorowania samobójstw i prób samobójczych, w tym współpraca z policją, szkołami i służbą zdrowia.
- Wprowadzenie obowiązku zgłaszania przez instytucje przypadków poważnych kryzysów psychicznych u dzieci i młodzieży do wspólnej bazy interwencyjnej.

5. Wsparcie dla rodzin

- Zapewnienie dostępu do grup wsparcia i poradnictwa psychologicznego dla rodzin dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.
- Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców na temat zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

3.7. Analiza SWOT

Analiza dostępności do świadczeń, leczenia oraz form opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi stanowi istotny element oceny funkcjonowania systemu ochrony zdrowia psychicznego na poziomie lokalnym. Pozwala ona na identyfikację kluczowych potrzeb oraz obszarów wymagających wsparcia i optymalizacji. W celu kompleksowego ujęcia sytuacji w powiecie nowodworskim, przeprowadzono analizę w oparciu o model SWOT, która uwzględnia

mocne i słabe strony systemu, a także szanse i zagrożenia wpływające na dostęp do świadczeń i skuteczność opieki psychiatrycznej.

Tabela 36. Analiza SWOT lokalnego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie nowodworskim

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• łatwość identyfikacji problemów i potrzeb mieszkańców dzięki znajomości specyfiki regionu, • działanie na terenie powiatu Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych, • funkcjonowanie Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej I Stopnia Referencyjności dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, • chęć rozwoju zawodowego kadry w zakresie pracy z osobami chorymi psychicznie, • kompleksowa opieka nad uczniami posiadającymi orzeczenia do kształcenia specjalnego, • realizacja projektów finansowanych w ramach innych środków (EFS i in.) dotyczących zdrowia psychicznego, • możliwość współpracy z przedszkolami i szkołami oraz innymi ośrodkami edukacyjnymi i opiekuńczymi w ramach działań prewencyjnych, • dostępność instytucji publicznych dla osób z niepełnosprawnościami, • wzrost aktywności zawodowej wśród osób z orzeczeniem o niepełnosprawności, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	• brak psychiatrii dziecięcej w powiecie, • izolacja małych miejscowości przez brak komunikacji, • niewydolność wychowawcza niektórych rodziców, • deficyt proponowanych działań, szczególnie tych o charakterze długoterminowym (np. psychoterapia), • obciążanie istniejących placówek nowymi zadaniami, • niska wiedza na temat zdrowia psychicznego wśród mieszkańców, • korzystanie z pomocy poza miejscem zamieszkania, aby być anonimowym, • ukrywanie problemów lub ich bagatelizowanie, • finansowanie ze środków NFZ do określonego limitu świadczeń, niewystarczająco dla zaspokojenia zapotrzebowania terenie powiatu, • niedobór specjalistów, zwłaszcza psychoterapeutów i psychologów dziecięcych, • brak miejsc w szpitalach psychiatrycznych dla dzieci.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• możliwość nawiązania współpracy międzysektorowej dotyczącej zdrowia psychicznego i usprawnienie komunikacji między nimi, • możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących zdrowia psychicznego i profilaktyki, • zlecanie zadań dotyczących zdrowia psychicznego podmiotom posiadającym odpowiednie zasoby kadrowe,	• możliwe wypalenie zawodowe przepracowanej kadry, • osoby w kryzysie funkcjonują poza systemem, • wzrost uzależnień i przemocy rówieśniczej wśród młodzieży, • brak możliwości określenia skali problemów, • przechodzenie wykwalifikowanej kadry do sektora prywatnego/ do większych miast ze względu na dużą różnicę wynagrodzeń,

• aktywizacja sektora NGO do realizacji zadań dotyczących zdrowia psychicznego na terenie powiatu, • zwiększenie ilości działań profilaktycznych – zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych (np. grupy wsparcia), • wdrożenie nowoczesnych rozwiązań, takich jak porady psychologiczne i psychiatryczne online, • organizacja warsztatów i kampanii zwiększających świadomość	• problemy z dostępem do Internetu technologii wśród osób starszych i ubogich, • wzrost liczby osób z zaburzeniami psychicznymi i z problemami uzależnień, • niska akceptacja osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi ze strony społeczeństwa
---	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od członków Lokalnego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

4. Cele programu wraz z harmonogramem zadań

Cel główny oraz cele szczegółowe Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025–2030 zostały opracowane w odniesieniu do założeń art. 1 i 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917) oraz w oparciu o cele i działania określone w Rozdziale 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480).

4.1. Cel szczegółowy 1)

Tabela 37. Upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.

1.	Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej			
	opis zadania	forma realizacji	podmioty/jednostki odpowiedzialne	termin realizacji
1.1.	Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży.	Dokument obejmujący zakres zsynchronizowanych działań placówek służby zdrowia, edukacji, pomocy rodzinie, pomocy społecznej oraz PUP, adresowanych do osób z zaburzeniami psychicznymi zamieszkałych na terenie powiatu nowodworskiego.	Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim	2025-2026 r.
1.2.	Utworzenie CZP zgodnie z zasadami zawartymi w rozdziale 5 NPOZP.	Nie dotyczy.	-	-

4.2. Cel szczegółowy 2)

Tabela 38. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

2.	Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
	opis zadania	forma realizacji	podmioty/jednostki odpowiedzialne	termin realizacji
2.1.	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.	Nie dotyczy.	Zadanie własne samorządów gminnych	Nie dotyczy
2.2.	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia.	Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim	Realizacja ciągła

2.3.	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.	Rehabilitacja społeczna: 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych, 3) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, 5) dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży, 6) dofinansowanie w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim	Realizacja ciągła
2.4	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia psychicznego rekomendowanych przez MEN.	1) Zajęcia realizowane przez edukatorów na terenie szkół i przedszkoli. 2) Szkolenia na edukatorów nowych programów profilaktycznych.	Szkoły z terenu powiatu nowodworskiego	Realizacja ciągła

4.3. Cel szczegółowy 3)

Tabela 39. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.

3.	Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi			
	opis zadania	forma realizacji	podmioty/jednostki odpowiedzialne	termin realizacji
3.1.	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym zaburzeniami psychicznymi.	1) Diagnoza niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi odbycie rozmów informacyjno-doradczych ze wszystkimi osobami z zaburzeniami psychicznymi celem rozpoznania potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej, opracowanie Indywidualnych. 2) Planów Działania dla osób zainteresowanych aktywizacją zawodową) celem dostosowania działań PUP do faktycznych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi określonych w oparciu o wyniki diagnozy. Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w celu pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu, miejsca zatrudnienia, kierunku przekwalifikowania lub instrumentu aktywizacji zawodowej. 3) Kształtowanie postaw gotowości do podjęcia pracy wśród osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi poprzez: - organizowanie szkoleń z zakresu poszukiwania pracy,	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu

		- warsztaty aktywnego poszukiwania pracy dla osób niepełnosprawnych, - ułatwienie dostępu do informacji i elektronicznych baz danych pozwalających na zdobycie umiejętności skutecznego poszukiwania pracy. Organizacja szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w zawodach deficytowych na lokalnym rynku pracy celem uzyskania/ uzupełnienia/ zmiany kwalifikacji i umiejętności zawodowych oraz zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia.		
3.2.	Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promowanie zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym zaburzeniami psychicznymi.	1) Opracowanie materiałów informacyjnych kierowanych do pracodawców promujących zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi. 2) Konferencje i szkolenia dla pracodawców. 3) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi oraz z placówkami służby zdrowia w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej. 4) Kampania informacyjna w mediach (prasa, Internet).	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim we współpracy z partnerami	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu

3.3.	Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi.	1. Świadczenie usług z zakresu pośrednictwa pracy, w tym pracy za granicą (EURES) dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi. 2. Współpraca z organizacjami pracodawców w zakresie rehabilitacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi: w szczególności w zakresie pośrednictwa pracy, współorganizacja, uczestnictwo w targach pracy oraz innych przedsięwzięciach związanych z problematyką rynku pracy osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, współpraca z agencjami zatrudnienia w zakresie pośrednictwa pracy, w tym pracy tymczasowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, organizowanie subsydiowanych miejsc zatrudnienia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie: – robót publicznych, – prac interwencyjnych, – prac społecznie użytecznych. 3. Organizowanie miejsc stażowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 4. Organizacja spotkań informacyjnych dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi zainteresowanych rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej. 5. Udzielanie pomocy finansowej w formie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności.	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim, Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu
------	--	---	--	--

		6. Promocja wśród osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi zasad ekonomii społecznej, w tym tworzenia spółdzielni socjalnych oraz zatrudnienia w spółdzielniach socjalnych: - szkolenia zawodowe i biznesowe dla przyszłych członków spółdzielni socjalnych, - udzielanie dotacji na wkład do spółdzielni socjalnych, - refundacja składek na ubezpieczenie społeczne pracowników spółdzielni socjalnych, - utworzenie i prowadzenie Zakładu Aktywności Zawodowej.		
3.4	Poradnictwo w zakresie doradztwa zawodowego.	Doradztwo zawodowe, indywidualne konsultacje, wspieranie w nabywaniu kompetencji emocjonalno – społecznych.	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim	Realizacja ciągła

4.4. Cel szczegółowy 4)

Tabela 40. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

4.	Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy			
	opis zadania	forma realizacji	podmioty/jednostki odpowiedzialne	termin realizacji
4.1.	Powołanie lub kontynuacja lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu.	Powołanie Zespołu Koordynującego opracowanie Programu - Uchwała Nr 159/2024 r. Zarządu Powiatu w Nowym Dworze Gd. z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie powołania Lokalnego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.	Zarząd Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim	Zadanie zrealizowane
4.2.	Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.	Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2025 – 2030.	Zespół Koordynujący	Do końca roku 2025

4.3.	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.	Zgodnie z zapisami Harmonogramu zadań PPOZP na lata 2025 – 2030.	Realizacja – podmioty wskazane jako wykonawcy poszczególnych celów. Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim – Zespół Koordynujący	Realizacja ciągła w trakcie trwania Programu
4.4	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa, aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Opracowanie przewodnika w formie elektronicznej i zamieszczenie go na stronach internetowych Starostwa Powiatowego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim	Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim	Zadanie realizowane; aktualizowanie na bieżąco

4.5. Cel szczegółowy 5)

Tabela 41. Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.

5.	Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom			
	opis zadania	forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	termin realizacji
5.1.	Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom/opiekunom prawnym oraz nauczycielom przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli.	Zgodnie z zakresem działania placówki. Dodatkowo zorganizowanie konferencji promującej zdrowie psychiczne i poruszającej problemy osób chorujących oraz ich rodzin (raz na 2 lata).	Dyrektorzy szkół powiatu nowodworskiego, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim, Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim	Realizacja ciągła
5.2.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.	Działania pedagogów i psychologów szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Nowodworski oraz pomoc psychologiczna i pedagogiczna, prowadzenie indywidualnych terapii i psychoterapii przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, ponadto: prowadzenie sieci współpracy,	Dyrektorzy szkół powiatu nowodworskiego, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim, Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim	Realizacja ciągła

		prorowadzenie grup wsparcia psychicznego dla rodziców, superwizje, szkolenia z zakresu odporności psychicznej i komunikacji oraz budowania zespołów, terapie psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci i młodzieży, treningi umiejętności wychowawczych dla nauczycieli i rodziców, profilaktyka zagrożeń i uzależnień.		
--	--	---	--	--

5. Podmioty uczestniczące w realizacji programu

Tabela 42. Podmioty uczestniczące w realizacji programu.

Nazwa podmiotu	Adres	Numer telefonu
Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim	ul. gen. Władysława Sikorskiego 23, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 247 36 71
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim	ul. 3-go Maja 6, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 247 22 82
Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Żuławskiej w Nowym Dworze Gdańskim	ul. 3 Maja 3, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 247 20 21
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim	ul. Warszawska 52, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 247 23 21
Zespół Szkół w Nowym Dworze Gdańskim	ul. Warszawska 54, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 247 24 91
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim	ul. Warszawska 28A, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 246 81 75
Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie	ul. Morska 11, 82-103 Stegna	55 247 83 84
Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim	ul. Morska 1, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 246 95 00
Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim	ul. gen. Tadeusza Kościuszki 10, 82-100 Nowy Dwór Gdański	47 743 92 22
Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim	Plac Wolności 26, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 247 22 39
Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej	ul. Górników 15a, 82-120 Krynica Morska	55 620 24 17
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie	ul. Gdańska 55, 82-110 Sztutowo	55 506 56 40
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie	ul. Wojska Polskiego 12, 82-103 Stegna	55 247 82 86
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie	ul. Kościuszki 11, 82-112 Ostaszewo	55 247 15 61
Powiatowe Centrum Zdrowia Spółka z o.o. Szpital w Nowym Dworze Gdańskim	ul. Dworcowa 12, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 247 24 11
Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych oraz Poradnia Psychologiczno – Psychoterapeutyczna dla Dzieci i Młodzieży – Ośrodek I Stopnia Referencyjności	ul. Henryka Sienkiewicza 17, 82-100 Nowy Dwór Gdański	55 246 22 33

Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń”	ul. Główna 12, 82-100 Marzęcino	55 247 12 43
Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczy w Jezierniku i Fundacja WRÓĆ	ul. Gdańska 1, 82-103 Jantar	55 247 90 13
Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze	ul. Gdańska 38, 82-103 Jantar	55 247 89 73
Powerful Foundation	ul. Juliusza Słowackiego 75/20, 80-257 Gdańsk	508 188 300
Fundacja Korczaka	ul. Sikorskiego 1, 82-100 Nowy Dwór Gdański	605 126 121

6. Podsumowanie

Podstawą dobrego funkcjonowania człowieka w społeczeństwie jest zarówno jego zdrowie fizyczne, jak i zdrowie psychiczne. Często nie doceniamy znaczenia jakie zdrowie psychiczne ma dla naszego życia i codziennego funkcjonowania.

Dlatego niezmiernie ważna jest realizacja wszechstronnych działań, mających na celu z jednej strony aktywizację mieszkańców na polu aktywności fizycznej, społecznej, kulturalnej jako sposobu na utrzymanie równowagi fizycznej i psychicznej. Z drugiej strony celem powinno być uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby i problemy osób z dysfunkcjami.

Bardzo istotne jest ponadto wsparcie tych osób przez wyspecjalizowane i zaangażowane instytucje.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Nowodworskiego na lata 2025 – 2030 jest dokumentem strategicznym w zakresie realizacji wszechstronnych działań na rzecz promocji zdrowia psychicznego, jego zachowania i utrzymania na każdym etapie życia człowieka. Przedstawione w Programie potrzeby i możliwości w zakresie organizacji różnych form działalności na rzecz ochrony zdrowia psychicznego, mogą być realizowane na terenie powiatu nowodworskiego przez administrację samorządową, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe i inne instytucje działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Oczekiwane rezultaty realizacji zadań to:

- 1) zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i opieki oraz takich form wsparcia, aby mogły one żyć we własnym środowisku społecznym, w sposób zapewniający jak najwyższą jakość życia oraz respektowanie osobowej godności;
- 2) wsparcie aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi, rozwój współpracy pomiędzy instytucjami i pracodawcami działającymi w zakresie rehabilitacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) ogólny dostęp do aktualnych informacji o formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) podniesienie poziomu akceptacji osób z zaburzeniami psychicznymi przez ich rodziny i lokalne środowisko;
- 5) nabycie umiejętności skutecznego rozwiązywania konfliktów bez przemocy przez dzieci i młodzież;
- 6) kształtowanie poczucia wartości i społecznej przydatności u osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 7) kształtowanie zintegrowanego i empatycznego społeczeństwa.

SPIS RYSUNKÓW:

1. Rysunek nr 1

SPIS TABEL:

1. Tabela 1. Liczba ludności w powiecie nowodworskim.
2. Tabela 2. Liczba ludności w powiecie nowodworskim w latach 2021-2024.
3. Tabela 3. Szczegółowa struktura demograficzna powiatu nowodworskiego w roku 2023.
4. Tabela 4. Działania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Dworze Gdańskim w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.
5. Tabela 5. Liczba wydanych przez Zespół Orzekający opinii WWR i orzeczeń w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.
6. Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń ze wskazaniem rodzaju orzeczenia w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024.
7. Tabela 7. Podział Uczestników ze względu na rodzaj zaburzenia psychicznego (stan na 31 grudnia 2024 r.).
8. Tabela 8. Podział Uczestników ze względu na rodzaj zaburzenia psychicznego (stan na 31 maja 2025 r.).
9. Tabela 9. Liczba mieszkańców Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.
10. Tabela 10. Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie z niepełnosprawnością.
11. Tabela 11. Liczba osób ubezwłasnowolnionych Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie.
12. Tabela 12. Liczba osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie bez swojej zgody (na mocy postanowienia sądu).
13. Tabela 13. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi Domu Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie (korzystających z porad specjalisty psychiatry).
14. Tabela 14. Osoby z niepełnosprawnością Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Przyjaciół Niepełnosprawnych "Dar" w Jantarze w roku 2023 i 2024.
15. Tabela 15. Osoby z niepełnosprawnością Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie w roku 2023 i 2024.
16. Tabela 16. Osoby z niepełnosprawnością Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Dworze Gdańskim przy Stowarzyszeniu "Sprawni Inaczej" w roku 2023 i 2024.
17. Tabela 17. Dane statystyczne dotyczące ilości uczniów w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim oraz ich stopnia niepełnosprawności.

18. Tabela 18. Zestawienie dot. zdrowia psychicznego uczniów placówek oświatowych w powiecie nowodworskim.
19. Tabela 19. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim.
20. Tabela 20. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim.
21. Tabela 21. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztutowie.
22. Tabela 22. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie.
23. Tabela 23. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostaszewie.
24. Tabela 24. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie.
25. Tabela 25. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej.
26. Tabela 26. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Centrum Usług Społecznych w Krynicy Morskiej.
27. Tabela 27. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stegnie.
28. Tabela 28. Rodzaj oferowanej pomocy świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie.
29. Tabela 29. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności.
30. Tabela 30. Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności podopiecznych Fundacji WRÓĆ w roku 2023-2024 z powiatu nowodworskiego.
31. Tabela 31. Liczba orzeczeń o niepełnosprawności podopiecznych Fundacji WRÓĆ w roku 2023-2024 z powiatu nowodworskiego.
32. Tabela 32. Liczba uczestników w poszczególnych placówkach będący mieszkańcami powiatu nowodworskiego.
33. Tabela 33. Liczba uczestników podopiecznych Fundacji WRÓĆ z podziałem.
34. Tabela 34. Hospitalizacja mieszkańców powiatu nowodworskiego ze względu zaburzenia psychiczne w wybranych placówkach medycznych w latach 2023-2024.
35. Tabela 35. Zamachy samobójcze na terenie powiatu nowodworskiego w latach 2022-2025.

- 36. Tabela 36. Analiza SWOT lokalnego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie nowodworskim.
- 37. Tabela 37. Upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.
- 38. Tabela 38. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
- 39. Tabela 39. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 40. Tabela 40. Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.
- 41. Tabela 41. Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.
- 42. Tabela 42. Podmioty uczestniczące w realizacji programu.

UZASADNIENIE

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, który został przyjęty przez Radę Ministrów rozporządzeniem z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. 2023, poz. 2480), zobligował samorządy powiatowe do realizacji zadań wynikających z programu związanych m.in. z upowszechnianiem wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi kompleksowej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnej do życia w środowisku społecznym.

Zarząd Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim najpierw Uchwałą Nr 99/2024 Zarządu Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 23 lipca 2024 r. w sprawie powołania Lokalnego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 powołał piętnastoosobowy zespół odpowiedzialny za opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, który Uchwałą Nr 159/2024 z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie powołania Lokalnego Zespołu Koordynującego Realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 powiększył się do dwudziestu dwóch osób.

Realizacja programu ma przyczynić się do upowszechniania wiedzy nt. zdrowia psychicznego i zwiększenia dostępu osobom z problemami zdrowia psychicznego do różnych form pomocy i opieki w Powiecie Nowodworskim.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

